No 2700 Vrijdag 29 November 1935 52ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elke Vrijdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.– bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Past. ? Meter, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.–
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elke regel meer 10 cts.

Winkelsluiting.

Zeer terecht schreef enkele weken geleden de Beurs- en Nieuwsberichten, dat deze kwestie in het brandpunt van onze Curaçaose belangstelling staat.

Het heeft zelfs de aandacht getrokken van La Prensa: maar toen we het artikeltje in dat blad van 25 Nov. lazen, bleek het toch niet zozeer het sociale probleem, waaraan de redactie zijn aandacht wijden wilde, want daaromtrent kon het blad geen enkele leiding geven, maar het was de „godsdienstige kleur en de politiek", die er misschien achter kon zitten.

Het is mogelijk, dat de redactie op dit gebied aan nachtmerries lijdt, in de oplossing van sociaal-economische problemen is het beter deze ziekelijke dromen er maar buiten te laten en zo nodig daarmee naar een psychiater te gaan.

La Prensa verder buiten beschouwing latende, is het zeker een feit, dat de Winkelsluiting thans een actuele kwestie is.

De S.C.E.O.M., de organisatie van R.K. Winkel- en kantoorpersoneel is zeer terecht een actie begonnen voor beperking van de arbeidsduur van (hoofdzakelijk) het winkelpersoneel: de toestand onder deze categorie is werkelijk meer dan bedroevend, zoals gebleken is in de (gedeeltelijk) gepubliceerde enquete in de Curaç. Volkskrant.

De door den Gouverneur ingediende verordening tot wijziging en aanvulling van de „Winkelsluitingsverordening 1932" bracht heel wat verbeteringen, waartegen moeilijkheden kwamen van de Kamer van Koophandel.

Tegen de mening van deze Kamer kwamen weder 60 winkeliers in request. En thans schijnt er een request ter tekening te circuleren van een aantal winkeliers, die het met de Kamer van Koophandel wel eens zijn en onder deze laatste winkeliers kunnen we dan ook aansluiten „Een Burger", die in de Cur. Volkskrant van 26 Nov. een ingezonden stuk schreef over **„Winkelsluiting en nog iets"**.

Men kan uit deze requesten zien, dat de oorspronkelijke kwestie, **beperkte arbeidsduur voor Winkelpersoneel** zich heeft verlegd naar de quaestie **Winkelsluiting.** Met de „beperkte arbeidsduur voor het winkelpersoneel" is men het in de grote lijnen eens: maar de quaestie gaat thans om de „winkelsluiting."

Eerst in 1932 onder Gouverneur van Slobbe is op Curaçao de eerste winkelsluitingsverordening gekomen, terwijl het in Europa, in 't bijzonder in Nederland, reeds in 1900 een brandende kwestie was.

Zij is eigenlijk zo oud als de Middenstandsbeweging zelf die haar van af haar bestaan op de voorgrond heeft gebracht.

Het Eerste Nationale Congres voor de Middenstand in 1903 te Rotterdam gehouden, nam reeds met grote meerderheid een besluit strekkende tot de verkrijging, zo spoedig mogelijk van eene Rijkswet, die 't sluitingsuur zou regelen.

Later zag men alom pogingen aangewend om de kwestie bij Gemeenteverordening te regelen, echter zonder resultaat, en geen wonder: in een gemeente, waarmee we ook Curaçao kunnen vergelijken, strijden alle mogelijke particuliere belangen tegen elkaar, zoals ook blijkt uit de requesten en ingezonden stukken, die in de laatste weken over winkelsluiting geschreven zijn.

De quintessence der hele zaak is deze, **dat aan de winkeliers niet langer door de onwil en de concurrentiegeest van enkelen een welverdiende rust en behoorlijke vrijheid onthouden wordt.**

Het request van de 60 winkeliers op 19 Nov. 1935 opgestuurd aan de Koloniale Raad en gepubliceerd in de Boletin Comercial van 21 November, zegt duidelijk waar het om gaat, „dat zij gaarne „erkenen de goede rechten van het „personeel op voldoende vrije tijd, „ten dienste van geestelijke ont„wikkeling en ontspanning, gezins„leven enz., doch meenen zij dat „bij wettelijke regeling daarvan de „patroons niet praktisch verhin„derd mogen worden om van de„zelfde rechten te genieten, die zij „zich tot dusverre ook noode heb„ben moeten ontzeggen teneinde „ongebreidelde concurrentie te kun„nen ontmoeten."

En evenmin als de winkelbedienden slachtoffers mogen worden van de patroons, evenmin mogen de patroons slachtoffers worden van het publiek en nog minder van de concurrentiegeest van enkele medewinkeliers.

De meest aftandse en afschuwelijkste liberale beginselen zullen het daarmede niet eens zijn; en het verwonderde ons daarom zeer, dat de Cur. Volkskrant, die in de laatste maanden zo tegen het liberalisme te keer ging, zonder naschrift het **ingezonden stuk opnam van „Een Burger"** in het blad van 26 Nov. l.l.

Daar werd geschreven:

„M.i. is iedere koopman vrij in „het vaststellen van de openings„en sluitingsuren, mits die beperkt „blijven binnen de wettelijke bepa„lingen, doch een wettelijke bepa„ling in het leven te roepen, die „inbreuk maakt op de vigerende be„palingen, enkel en alleen omdat „men vrees heeft dat de collega's, „om niet te spreken van concurren„ten, die vóór en ná deze uren ge„opend zijn iets zullen verkopen, is „absurd."

Wat deze „Burger" hier neerschrijft, is wel absurd in de hoogste graad.

De Pauselijke encycliek Quadragesimo Anno veroordeelde ten strengste de onbeperkte concurentie vrijheid, waarvoor deze „Burger" nog een lans tracht te breken.

„Daardoor", zo schreef de encycliek, „blijven alleen zij gespaard, die het „sterkste zijn, of wat dikwijls op hetzelf„de neerkomt, die in de concurrentiestrijd „het meest onbarmhartig te werk gaan „en het minst met het geweten rekening „houden."

Moeten de bedienden wel wettelijk beschermd worden tegen winkeliers. En mogen de winkeliers geen wettelijke bescherming zoeken tegen zijn concurrent en tegen het publiek?

Op de Sociale week te Rotterdam werden in 1980 deze rechten van de winkeliers op wettelijke bescherming „waarheden als buffels" genoemd.

Maar deze waarheden zijn tot den **schrijvenden „Burger" nog niet doorgedrongen.**

We vermoeden, dat het lopende request van de ± 100 winkeliers, waarover La Prensa schrijft, van eenzelfde geest zal doordrongen zijn.

Op genoemde Sociale Week in Rotterdam is echter in 1908 reeds een motie aangenomen.

Dat een verplicht sluitingsuur van winkels bij Rijkswet, wenselijk en noodzakelijk was in het belang van het algemeen, van den winkelier en zijn personeel. Dat de tijd gekomen was, dat de overheid den winkelier bescherme tegen zijn concurrent, tegen het publiek en tegen zichzelf.

Deze tijd is ook gekomen voor Curaçao en de ontwerpverordening, die thans in de Koloniale Raad is, is eerder te laat dan te vroeg, eerder te ruim dan te eng.

In Nederland en andere landen heeft men jaren reeds de Winkelsluitingswet en ofschoon aanvankelijk het gebied enige moeilijkheden ervan ondervond, langzamerhand wist het zich wel aan te passen: en op Curaçao zal dat ook gebeuren, want ook het publiek begrijpt, dat de winkeliers hun rechten hebben evengoed als ieder ander burger.

Kraantje lek.

„El Despertador", die in het nummer van 16 Nov. schreef over de beperking, welke de Landswatervoorziening op Aruba heeft ingevoerd, gaf ons aanleiding om de vorige week iets te schrijven onder bovenstaande titel.

In haar nummer van 23 November schrijft de redactie niet, zoals ze beloofd had, te zullen doorgaan met het commentaar op deze maatregel, maar plaatst daarvoor een ingezonden stuk door „Un Abonado" ondertekend, die de kwestie eens beziet door een gouvernementsbril.

We hebben naar aanleiding daarvan een onderhoud gehad met den directeur van onze Watervoorzieningsdienst, de Hr. Beaujon.

„Kraantje lek" is voor onze waterleidingsdienst een handicap, doch niet alleen voor deze dienst; we kregen de indruk ook voor het publiek.

De waterleidingsdienst is ingesteld op een bepaalde capaciteit per dag, zowel hier als op Aruba. Dagelijks zullen door de centrale pomp, laten we maar zeggen, enkele duizende M³ water lopen: maar bij de financiële resultaten blijkt dan dat er nog niet de helft van betaald is, met aftrek zelfs van mogelijke lekkage.

Meer als de helft dus van het door de centrale pomping verstrekte water gaat dus weg aan „Kraantje lek".

Op Aruba nu moet de waterleiding in tegenstelling met Curaçao al zijn water uitsluitend betrekken van de distillatieinrichtingen, welke natuurlijk geregeld moet worden gereinigd en nagezien.

Door het abnormale verbruik nu tengevolge van „kraantje lek" moet deze watervoorziening constant blijven werken zonder reserves te kunnen maken, om enige dagen rust te krijgen voor het nazien der machines. **Het is dus heel begrijpelijk,** dat de Landswatervoorziening door afsluiting in de nachtelijke uren zorgt, dat mettertijd men niet gedwongen is, om ter voorziening van de machines het gehele waterleidingsbedrijf voor Aruba enkele dagen stil te leggen.

Het is dus zuiver een maatregel, om onregelmatigheden te voorkomen. Zou het blijken dat de distillatieinrichting te weinig capaciteit bezit voor het normale watergebruik op Aruba, zonder twijfel zal het Gouvernement tot nieuwe machines overgaan: Maar op dit ogenblik blijkt dit nog niet nodig.

Men is op onze Watervoorzieningsdienst reeds lang bezig met proeven om het euvel van het „kraantje lek" te voorkomen. Thans zijn er in Holland op aanwijzing van hier reeds een aantal apparaten vervaardigd waarmede proeven worden genomen. Zullen deze proeven slagen, dan zullen we binnen afzienbare tijd hier van nieuwe meterapparaten worden voorzien. Een maatregel o.i., waarmede ook het algemeen belang, zal zijn gediend.

In sommige kringen ziet men ook nog heil in een „verplichte aansluiting". Ieder huis betaalt dan naar huurwaarde b.v. een bepaalde som waarvoor een bepaald aantal M³ water beschikbaar wordt gesteld.

Of daarvoor hier de tijd rijp is, wordt door anderen betwijfeld.

„Kraantje lek" is zeker een probleem, een probleem, wat zeker niet werkt in 't belang van het algemeen, en waarvan door sommigen zeker een ernstig misbruik gemaakt wordt.

„Voor wat, hoort wat", en zolang overtreding daarvan mogelijk is, wordt aan de verdelende rechtvaardigheid geweld aangedaan.

We hopen echter, dat binnen niet al te lange tijd, aan het euvel op een of andere wijze, een einde komen mag.

De Ongevallenregeling.

Z. Exc. de Gouverneur heeft aan de Koloniale Raad een Memorie van Antwoord gestuurd op de bezwaren door de Raad op het ontwerp gemaakt.

Een lijvig stuk van 12 bldz. met enkele wijzigingen, maar in hoofdzaak van dezelfde strekking als het ontwerp; wat o.a. de financiële regelingen betreft, blijft de Gouverneur op zijn standpunt.

Voor deze week moeten wij ons beperken met slechts op te nemen wat Z. Exc. zegt in de algemene beschouwingen, welke wij hieronder laten volgen.

Het was ondergetekende aangenaam te vernemen dat de Afdelingen in beginsel met de ontworpen regeling instemmen.

Ondergetekende heeft sinds jaren een ongevallenregeling, welke naar zijn mening een eis van sociale rechtvaardigheid is, **urgent** geacht. Dat vele leden het tegendeel afgeleid hebben uit de omstandigheid dat nog niet lang geleden in de memorie van toelichting op het ontwerpverordening tot verplichte aangifte van bepaalde ongevallen en beroepsziekten in het belang ener ongevallenregeling de noodzakelijkheid betoogd is van de beschikking over uitgebreid statistisch materiaal, is begrijpelijk, doch niet gemotiveerd.

Aanvankelijk toch is gedacht over de invoering van een ongevallen**verzekering.** In deze richting bewoog zich het advies van de destijds ingestelde Commissie voor sociale aangelegenheden. Aangezien na ampele studie een verzekering niet wel mogelijk geacht werd zonder de beschikking te hebben over statistische gegevens, werd **noodgedwongen** besloten allereerst maatregelen te nemen ter verkrijging van die gegevens. Het is er verre van dat bij ondergetekende ooit het idee voorgezeten heeft dat de zaak gevoeglijk nog wel kon blijven rusten. Integendeel, de aangelegenheid bleef ondergetekende bezig houden en toen hij kennis kreeg van een ontwerp-ongevallenregeling zoals men die zich enige jaren geleden in Ned. Indië gedacht had — welke regeling als leiddraad gediend heeft bij het ontwerpen van de voorliggende regeling — heeft hij zich gehaast het tegenwoordige ontwerp bij de Raad in te dienen. Zulks omdat hem dit een oplossing voorkwam en voorkomt niet alleen van de moeilijkheid welke de opzet van een ongevallen**verzekering** voor een klein gebied als Curaçao ondervindt maar ook van het bezwaar dat de invoering van een ongevallenregeling en ciale maatregel geruime tijd zou moeten worden uitgesteld wegens gemis aan gegevens welke om van enig nut te kunnen zijn zich over vele jaren zouden moeten uitstrekken. Het ontwerp is immers van zodanig eenvoudige structuur dat statistisch materiaal gemist kan worden.

Het verzamelen van statistische gegevens is daarom nog niet overbodig geworden. Het is niet onmogelijk dat op grond van die gegevens te eniger tijd het inzicht wordt geboren dat wijziging van de grondslag der voorziening gewenst en de materie beter anders te regelen is. Dit zal aan de toekomst moeten worden overgelaten.

Dat de arbeiders gevaar lopen, na het invoeren der regeling welke voorgesteld wordt, minder te krijgen dan wat de werkgevers hun thans toekennen, is een uitspraak, welke met geen enkel bewijs gestaafd wordt en zeker te algemeen luidt.

Ondergetekende kan de mening van hen, die klaarblijkelijk van de gedachte uitgaan dat thans alleen op grond van onvermogen van den werkgever uitkeringen aan arbeiders, die daarvoor in aanmerking behoren te komen, achterwege blijven, niet delen. Hij is ervan overtuigd, dat zonder dwingende maatregelen vele door een ongeval getroffenen niet of niet voldoende zullen worden gesteund, gelijk ook thans, blijkens feiten hem bekend, het geval is.

De leden, hierboven bedoeld, merkten tenslotte op dat, alhoewel zij begrijpelijk vinden het verlangen van den arbeider naar een wettelijke regeling der materie en de wens van het Bestuur om daarmee rekening te houden, het **werkelijk** belang der arbeiders door hen anders gezien wordt. Ondergetekende wenst zonder voorbehoud als zijn mening uit te spreken dat de wens naar een wettelijke regeling voortvloeit uit het verlangen dat rechtszekerheid wordt geschapen op een terrein waar zij nodig is en, in tegendeel met andere landen, tot dusver ontbreekt.

De suggestie van enkele leden om nog een jaar te wachten en aan de hand van de gegevens, gedurende dat jaar verkregen omtrent de zorg der werkgevers voor hun arbeiders in gevallen als in het ontwerp bedoeld, de wenselijkheid van de invoering van een ongevallenregeling te beoordelen, wil voorkomen ondergetekende niet doelmatig te zijn. De wetenschap, dat hun standpunt, gedurende dat jaar ten opzichte van arbeiders in gevallen als in het ontwerp bedoeld, van overwegende invloed zou zijn op de al of niet invoering ener ongevallenregeling, zou de werkgevers wellicht tijdelijk tot het nemen van voor de arbeiders gunstige beslissingen leiden, waardoor de wetgever de beschikking zou krijgen over niet deugdelijke gegevens.

Door de leden, die de indiening van het ontwerp toejuichen maar de werkingsfeer daarvan gaarne nog uitgebreid zouden zien, is vermoedelijk over het hoofd gezien dat met meer dan normaal gevaarlijke bedrijven bedoeld zijn **werkelijk gevaarlijke** bedrijven.

Er dreigen den mens overal gevaren. In een handelszaak, ook een bedrijf, staat de winkelbediende aan gevaren bloot. Doch een werkelijk gevaarlijk bedrijf kan men een handelszaak toch niet noemen.

Het meer dan normaal risico dat de werknemer, die in een werkelijk gevaarlijk bedrijf werkzaam, loopt, vordert, dat men ten aanzien van zijn bestaan en dat van degenen, die van hem afhankelijk zijn, tot meer dan jegens arbeiders in een niet gevaarlijk bedrijf verplicht is, met name tot vergoeding van de schade tengevolge van de door de bedrijfsuitoefening veroorzaakte ongevallen.

Er moge voor het Nederlandse stelsel dat „verzekeringsplichtig zijn alle bedrijven voorzover zij niet van de verzekeringsplicht zijn vrijgesteld" iets te zeggen zijn, voor Curaçao waar het aantal bedrijven is te overzien, kan naar het oordeel van ondergetekende met een limitatieve omschrijving worden volstaan. Er is gezorgd dat alle werkelijk gevaarlijke bedrijven onder de regeling vallen. Mocht van een omissie blijken, dan zou deze alsnog kunen worden verholpen.

Aan de vele leden, die in verband met de ongunst der tijden een waarschuwend woord laten horen, moge opgemerkt worden dat waar reeds zonder wettelijke verplichting, zoals verklaard is, grotere uitkeringen worden gedaan dan door het ontwerp gevorderd wordt, de regeling economisch mogelijk blijkt.

De moeilijkst op te lossen vraag bij feitelijk elke ongevallenregeling is wel deze: hoe komt de arbeider het eenvoudigst aan zijn schadeloosstelling en wordt de werkgever het minst belast. Ondergetekende heeft de zaak van alle kanten overwogen en blijft bij zijn in de memorie van toelichting uitgesproken overtuiging dat het hier gevolgde — Engelse — stelsel voor Curaçao het beste is. Een verplichte verzekering zou, indien praktisch uitvoerbaar, de voorkeur verdienen. Doch het is, naar het voorkomt, niet mogelijk een doeltreffende verzekering in te richten. Een uitbreiding van de werkingsfeer van de Rijksverzekeringsbank tot Curaçao is volstrekt ondenkbaar; haar organisatie is zodanig wettelijk geregeld dat zij zich niet kan bemoeien met de ongevallenzorg hier te lande.

Zowel van het instellen van een fonds waaruit bij insolventie van den werkgever zou geput moeten worden als van het opleggen van een verplichting tot zekerheidsstelling zal moeten worden afgezien, althans voorlopig.

Mocht, zolang een verzekering niet bestaat, blijken, dat één werkgever niet aan de verplichtingen, die de verordening hem kan opleggen, kan voldoen dan zal de particuliere liefdadigheid zo nodig het gouvernement zich het lot van den betrokkene aantrekken.

Griekenland weer monarchie,

Deze week heeft Koning George II weder zijn intocht gedaan in Athene.

Omtrent het Koningschap is in Griekenland de laatste maanden een volksreferendum gehouden, wat in meerderheid zeker ten gunste van de Monarchie was, maar waarbij zoveel stemmen afwezig zijn gebleven, dat we deze uitslag toch niet bevredigend kunnen noemen.

Hij bergt de kiem in zich voor latere moeilijkheden. Men kan veilig aannemen, dat de oppositie, zodra zij de kans schoon ziet, het hoofd weder zal opsteken en aan den Koning het rustig bezit van zijn troon weder zal betwisten. Het zou voor George II, die reeds driemaal in ballingschap vertoefde, wel treurig zijn indien hem nog een vierde ballingschap wacht in de toekomst. De eerste keer moest hij als tienjarige knaap met zijn vader het land verlaten.

Maar voorlopig is zijn partij zegevierend en deze week deed de Koning zijn plechtige intocht in Athene.

Zoals men weet, was de aanleiding van de val van de Griekse monarchie in de nederlaag van de Griekse legers in Klein Azië gelegen. Hierdoor zag koning Constantijn zich in September 1922 genoodzaakt afstand te doen van de troon. Hij werd opgevolgd door zijn zoon, koning George II, die zich in verband met de rumoerige toestand in het land, slechts zeer weinig heeft kunnen laten gelden.

De revolutionnaire beweging verkreeg hoe langer hoe meer invloed, weliswaar ontstond er ook een sterke actie tegen de revolutie, waarvan men indertijd zonder de geringste aanwijzingen verklaarde, dat de Koning hierbij betrokken was, doch de pogingen van deze contra-revolutionnaire beweging faalden en in het begin van December 1923 was de toestand dermate, dat de regering onder de druk van de steeds sterker wordende revolutionnaire beweging en in het bijzonder van generaal Pangalos en kapitein Hadjikyriakos den Koning verzocht het land te verlaten tot de bijeenkomst van de Nationale Vergadering die over de toekomst van de troon zou beslissen. De 18de Dec. 1923 verlieten de Koning en de Koningin, prinses Elisabeth van Roemenië, een dochter van Koning Ferdinand het land, om uit te wijken naar Roemenië.

Kondouriotes nam het regentschap waar en Venizelos kreeg het verzoek naar Griekenland te komen, aan welke uitnodiging hij op 4 Januari van het volgend jaar gehoor gaf, met het voorbehoud dat zijn verblijf tijdelijk zou zijn en alleen zou dienen om de burgeroorlog te bezweren. Het revolutionnaire comtié trok zich echter terug en Venizelos zag zich genoodzaakt de leiding te nemen. De actie van de vereniging van officieren, noodzaakte Venizelos echter na enige tijd af te treden, omdat hij had voorgesteld een plebisciet te doen plaats vinden. Venizelos verliet Griekenland weer op 10 Maart.

Ook zijn opvolger Kaphandares bleef niet lang aan het bewind. Hij stelde voor de kwestie van de troon uit de weg te ruimen door een resolutie in de Nationale Vergadering, eventueel gevolgd door een plebisciet. Nadat de Koning een aanbieding om vrijwillig afstand te doen van de hand had gewezen, werd de 25ste Maart 1924 de republiek uitgeroepen. Het plebisciet werd gehouden op 13 April van dat jaar. De republiek behaalde hierbij 758.742 stemmen, de monarchie 325.322. Admiraal Kondouriotes werd voorlopig president van de republiek.

Herhaalde malen doken er berichten op omtrent pogingen tot herstel van de monarchie. Steeds weer waren er te Athene invloeden die koning George II weer op de troon wensten te brengen, waarvan hij trouwens nimmer formeel afstand heeft gedaan. De Koning heeft steeds op het standpunt gestaan, dat hij nog altijd de rechtmatige souverein van Griekenland is. Wel heeft hij verklaard, dat hij, indien hij er zeker van was, dat het Griekse volk in werkelijk-

heid tegen de monarchale staatsvorm was, hij dat zou aanvaarden. Aan de andere kant heeft de Koning bij de jongste pogingen om de monarchie te herstellen altijd op het standpunt gestaan, dat slechts de uitslag van een plebisciet hem tot het besluit van een terugkeren zou kunnen brengen.

Koning George werd de 7de Juli 1890 geboren, in 1921 huwde hij met prinses Elisabeth van Roemenië. Na zijn afzetting verbleef hij doorgaans in Roemenië of in Engeland.

Een zeer grote rol is bij de huidige terugkeer gespeeld door Generaal Kondylis.

Generaal George Kondylis is een man van 56 jaar. Toen hij in 1896 van het Gymnasium kwam, nam hij als vrijwilliger deel aan de opstand van Kreta, een jaar later aan de gevechten van Reveni en Valestino en van 1905 tot 1908 vocht hij in de vrijscharen in Macedonië. Als officier van het geregelde leger nam hij deel aan de veldtochten van 1912 tot 1918, in 1919 vocht hij tegen de Bolsjewiki op Russisch gebied en in Klein-Azië tegen de Turken.

Hij was toen altijd Venizelist, dus republikein, en bij de verkiezingsnederlaag van Venizelos in 1920 moest hij het leger verlaten. Toen in September 1922 de nationale beweging van Plastiris de overhand kreeg, keerde hij in Griekenland terug en werd benoemd tot divisie-generaal op Kreta, waar hij in October 1923 een opstand van de Constantinisten dempte. Nadat hij opnieuw gepensioneerd was, streed hij voor de verandering van de regeringsvorm en in het eerste republikeinse ministerie na de vervallenverklaring van George II werd hij minister van oorlog. Later was hij het hoofd van de nationale republikeinse partij. Onder Pangalos werd Kondylis verbannen.

Hij slaagde er echter in naar Athene terug te keren en bracht in Augustus 1926 de dictatuur ten val. Het is wel merkwaardig, dat deze man, die als het ware zijn gehele leven gestreden heeft voor de Republiek, thans aan het hoofd staat van de monarchisten. Sinds 1932 maakte Kondylis met een korte onderbreking onder de kortstondige dictatuur van Plastiras in Maart 1933, toen hij in de gevangenis werd geworpen, als minister van oorlog deel uit van het ministerie Tsaldaris.

De scheiding tussen Kondylis en Venizelos dateert van 1928, toen Kondylis, die aan het hoofd stond van een ontevreden groep van de liberale partij, zijn radicale nationalistische partij vormde. Reeds toen streed Kondylis voor de afzetting van de Senaat en de versterking van het uitvoerend gezag. Het zal wel die erkenning van het feit, dat Griekenland behoefte heeft aan een krachtig bewind, zijn, die hem niet alleen bij de opstand van Maart Tsaldaris trouw deed blijven, maar die hem sindsdien heeft doen ijveren voor de terugkeer van den monarch, aan wiens verwijdering hij elf jaar geleden zelf heeft medegewerkt.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Dat het Abessijnse avontuur voor Italië grote vruchten af zal werpen, zien we nog niet in. Eerder zijn we van het tegendeel overtuigd.

Niettegenstaande de Italiaanse oorlogsberichten over overwinningen spreken, zij het dan ook niet veel betekenende, schijnt het toch dat Maarschalk Badoglio het al niet beter stelt dan Generaal de Bono, die, zoals onze lezers weten, is afgezet.

Volgens Abessijnse berichten maakt hij het zelfs nog slechter. Mogen we deze berichten geloven, dan zouden de Italianen zelfs Gorohai weer ontruimd hebben en zich hebben teruggetrokken op Oual-Oual en in het Noorden zouden duizend Italianen van Makale zijn weggetrokken. Misschien zijn het ook strategische manoeuvres van de Italianen, waarvan we dan binnenkort wel de nadere gevolgen zullen horen.

Van politiek belang in Abessinië is de dood van den vroegeren Keizer Lij Jasoe, die aldaar sinds 1932 als gevangene leefde.

Lij Jasoe was 39 jaar oud en een kleinzoon van Menelik II. Men schrijft de vroegtijdige dood van dezen in 1916 afgezetten keizer toe aan tuberculose.

Met Lij Jasoe is een der vreemdste figuren van het oude Ethiopië heengegaan. Lij Jasoe betekent „Kind van Jezus" en was van 1913 tot 1916 keizer van Abessinië. De laatste 14 jaar bracht hij in streng bewaakte gevangenschap door.

Bij de dood van zijn grootvader maakte hij zich van de troon meester en had even de half-willige steun van de vele opperhoofden. Al spoedig echter raakte hij in moeilijkheden, daar hij, als niet al te vurig Christen een federatie van onderhorige Mohammedaanse staten trachtte te vormen.

Door de Koptische geestelijkheid werd hij daarom in de ban gedaan en met behulp van zijn neef, de tegenwoordige keizer, spoedig onttroond en in een fort gezet.

Heel wat meer aandacht echter moeten we vragen voor de Europese toestand, die thans heel wat onrustiger geworden is omdat... de olie in het geding gekomen is.

Bij het nemen der sancties is aanstonds het plan geopperd om ook alle invoer van olie naar Italië stop te zetten.

Italië zelf heeft geen olie en wanneer men zich nu maar even indenkt de aantallen tanks, vliegmachines, auto's en trucks, waarmee een moderne oorlog wordt gevoerd en in 't bijzonder de strijd in Abessynië, dan begrijpt men dat een dergelijk invoerverbod voor Italië een doodsteek kan betekenen.

Volgens de telegrammen schijnt Engeland een invoerverbod van kolen en olie te zullen steunen.

De Sovjet-Russische Regering deelde den Secretaris van de Volkenbond mede, dat zij bereid is, om de uitvoer van olie naar Italië te verbieden, mits de regeringen der overige landen tot hetzelfde bereid zijn.

Door de Amerikaanse regering worden de Amerikaanse olieproducenten ernstig aangemoedigd geen olie meer te leveren. Volgens buitenlandse telegrammen zou Nederland reeds definitief hebben aangeboden een embargo op olie te zullen instellen.

En door dit alles aangemoedigd, zijn de leiders van de Volkenbond te Genève daarover thans aan het beraadslagen.

Mussolini heeft aan Frankrijk en Groot-Brittanië verklaard het olie-embargo te zullen beschouwen als een casus belli.

Of Laval daarvoor bang is? De Franse Minister zit echter bovendien nog voor binnenlandse moeilijkheden en als gevolg hiervan worden de verdere besprekingen over het olie-embargo nog wat uitgesteld, daar Laval er op staat bij deze besprekingen tegenwoordig te zijn.

Zeker heeft de olie thans de Europese toestand veel onrustiger gemaakt als deze tot nu toe geweest is. Als een bewijs moge ook gelden, dat Dinsdagmorgen geheel onverwacht, het Britse comité van defensie werd bijeengeroepen tot een conferentie.

Het spant er dus wel, maar we willen hopen, dat de verantwoordelijke leiders ons zullen mogen sparen voor een Europese oorlog.

Japan houdt zich geheel buiten het Europees conflict en zoekt dan ook, zoals we de vorige week reeds schreven, dit conflict te gebruiken, om in Azië, vooral in N. China de zaken naar zijn belangen te regelen. Een provincie heeft zich reeds onafhankelijk verklaard en onder Japanse druk zullen er wel meer volgen, waarmee dan Japan een tweede Mansjoeko maken kan.

ARUBA.

Brand op de Lago Oil Transport Co.

Donderdagmiddag 21 Nov. om kwart voor drie was er in de nabijheid van de winkel van de Lago Oil een zware rookwolk te zien. Het bleek aldra, dat er een brand was uitgebroken in het laadpomphuis, althans in een der pijplijnen welke aldaar samenkomen.

Door de groote hitte en ook voor het gevaar van overslaan der vlammen, is de winkel van de Lago Oil direct ontruimd en met vier stralen water natgehouden. Gevaar is er gelukkig niet geweest. Om kwart voor vier had men de brand geblust.

Aan belangstelling ontbrak het niet, want daar het juist een 14-daagse betaaldag was, was er veel volk op de been en de politie had dan ook de handen vol om de orde en het verkeer te regelen.

Als vermoedelijke oorzaak der brand kan het springen van één der pijplijnen de oorzaak zijn, hoewel men daar niet zeker van is. Wel moest in een der lijnen een afsluiter gerepareerd worden en waren de pijpfitters juist toen de brand uitbrak, gearriveerd.

De brand woedde in drie benzine- en 1 kersoline pijplijn en de vlammen waren op grote afstand te zien.

Mutaties op de Lago Oil & Transport Co.

Met ingang van 20 Nov. is de Hr. Campbell als super-intendent van deze Mij. benoemd, in plaats van den Hr. E. E. Bartels.

Met de Pan Bolivar vertrok op 20 Nov. de Hr. Harrison, superintendent van den Pressure Stills.

Met dezelfde boot vertrok de Hr. W. A. Morris, bedrijfsleider van de Pressure Stills. Deze moest wegens gezondheidsredenen het eiland verlaten en repatriëren.

In de plaats van den Hr. W. A. Morris, is den Hr. F. Griffin benoemd.

Mr. James Stewart overleden.

Vrijdag 28 Nov. overleed in het Pan Am. Hospitaal den Hr. James Stewart, stewart van het hotel, de vrijgezellenhuizen en de huizen in het Pan Am Camp. Hij is maar een korte tijd ziek geweest en aan maagverbloeding overleden.

Zaterdag vond de begrafenis plaats. De stoet verliet tegen vijf uur het Pan Am. Hospitaal en ging door de raffinaderij de weg naar Oranjestad op, alwaar het stoffelijk overschot ter aarde besteld is. Vele auto's volgden de lijkwagen, want de Hr. Stewart was zeer gezien bij zijn Amerikaanse landgenoten.

CURAÇAO.

Bekendmakingen.

De technisch ambtenaar bij de Landswatervoorzieningsdienst in Curaçao P. A. van Stuivenberg is ingaande 20 November 1935 in activiteit hersteld.

Aan den Heer P. Th. S. Krafft. Postdirecteur op Curaçao, is ingaande 1 April 1936 op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend onder toekenning van pensioen.

De Heer Krafft voornoemd is ingaande 1 April 1936 benoemd tot Secretaris van de Curaçaose Bank.

De commies A. M. Schutte is ingaande 25 November 1935 in activiteit hersteld en werkzaam gesteld ter Inspectie der belastingen.

Aan den gevangenisopzichter op Curaçao J. A. A. Adam, is wegens langdurige onafgebroken dienst van ruim zes jaren, ingaande 1 December 1935, twee maanden binnenlands verlof verleend.

De commies H. A. Hessling is ingaande 23 November 1935 in activiteit hersteld en werkzaam gesteld ter Gouvernements-Secretarie.

Aan den tijdelijk kommies 2de klasse der belastingen op Aruba J. C. Jacobs is ingaande 1 Januari 1936 eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den buitengewoon hulpcommies der belastingen op Aruba C. M. Nuboer is ingaande 1 Januari 1936 eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Zr. M. Ernestina. †

Binnen zes weken verloren de Zusters van het hospitaal drie medezusters, nog allen in de kracht van hun leven.

Zaterdagmorgen was het Zr. Maria Ernestina (Mathilda Maria Johanna Borman) slechts 28 jaren oud.

Zij was geboren 26 Mrt. 1907 te Zwolle en kwam op 14 Februari 1928 in 't klooster.

Op 24 Sept. 1933 kwam Zuster Ernestina op Curaçao als eerste van de gediplomeerde krankzinnigenverpleegsters, met het oog op het nieuw te bouwen krankzinnigengesticht.

Zr. Ernestina was door haar bijzonder geduld, opofferingsgezindheid en liefde een bijzonder geziene medezuster en verpleegster.

Wij vertrouwen, dat zij haar loon in de hemel reeds zal ontvangen hebben.

Onze bijzondere deelneming aan Zusters en directie van het Krankzinnigengesticht.

R. I. P.

Sanctiewetten tegen Italië.

In publicatieblad 118 is afgekondigd het Koninklijk Besluit van de 14de Nov. 1935, houdende een verbod van credieten aan Italië, ingevolge de sanctiewet 1935.

Steunt het Apostolaat ter Zee.

De Procureur-Generaal, Hoofd der Politie in Curaçao, brengt hierbij ter kennis van belanghebbenden, dat het verboden is de brug „Koningin Emma der Nederlanden" te berijden met rij- of voertuigen welker eigen gewicht plus lading in totaal meer bedraagt dan 3000 Kilogram.

Dit verbod wordt aangeduid door ronde witte borden met rooden rand, in het wit waarvan de aanduiding 3 t is geplaatst.

In dank ontvangen.

Van het Finse consulaat alhier de Revista Comercial de Finlandia.

Almanak de Bristol.

In dank ontvingen wij van den agent E. M. de Sola, enkele exemplaren van de Almanaque de Bristol.

Verkiezing Kamer van Koophandel.

In de Woensdagmorgen gehouden verkiezing voor de Kamer van Koophandel werden in totaal 228 stembriefjes uitgebracht.

Hiervan kreeg de Heer S.M.L. Maduro 211, de Heer H. E. Kiès 200 en de Heer G. Z. de Jongh 194 stemmen, zodat deze drie heren als leden zijn herkozen.

ZIJN PIJP SMAAKTE HEM NIET.

Indigestie en maagzuur.

„Een paar maanden geleden had ik een aanval van indigestie en maagzuur en ik had absoluut geen trek in eten, vooral niet in het ontbijt. Ik ben een stevige pijproker, maar ik was een paar dagen zoo ziek, dat ik zelfs mijn pijp niet eens aankeek. Ik besloot toen Kruschen Salts eens te probeeren. Nadat ik een paar dagen Kruschen had genomen, bemerkte ik, dat het maagzuur verdwenen was en de laatste vijf of zes weken ben ik weer zoo gezond als ooit tevoren.

Mijn pijp smaakte me weer en ik voel me 10 jaar jonger."

R. P.

Als Uw spijsverteringssappen niet goed vloeien, blijft Uw voedsel in het lichaam en gaat gisten; daardoor wordt de ellende van indigestie veroorzaakt. De „kleine dagelijksche dosis" Kruschen Salts spoort eerst de toevoer der maagsappen aan en verzekert daarna dagelijks een volledige, regelmatige en nooit falende verwijdering van de afvalstoffen. Koop nog heden een pak.

K KRO O PHOHI-UITZENDING

op Zondag, 1 Dec. 1935 van 15—16 uur A.W.T. op Golflengten 25.57 en 19.71 M.

1. Mars.
2. Wat in Nederland verscheen, door Anton van Duinkerken.
3. a. Jubileum Mars, uit de revue „2×5= feest". P. Lustenhouwer.
   b. Bij Smit is het bal, Schulenburg-v. Tol, door de KRO-BOYS o.l.v. Piet Lustenhouwer.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Soljanka, Wilke-v. d. Linden, door de KRO-BOYS o.l.v. Piet Lustenhouwer.

Ambulance voor Abessynië.

Volgens El Despertador heeft de inzameling voor de ambulance in Abessynië op Aruba ƒ 1200 opgebracht.

De Gouvernementsmiddelen.

De Maand October bracht aan belastingen op ƒ 606.442 tegen ƒ 348.083 in October van het vorige jaar of ƒ 114.442 boven 1/12 van de raming.

Deze verhoging komt door een betrekkelijk hoog cijfer van de inkomstenbelasting.

In de laatste maand schijnt dus de inspectie van de belastingen nog eens weer bijzonder werk te hebben gemaakt van het innen der achterstallige.

Aan andere inkomsten bracht October op ƒ 254.768.

Het totaal inkomen der eerste maanden bedraagt ƒ 6.849.124 of ƒ 712.291 boven de raming.

STA. CECILIA.

Programma der uitvoering op 1 December a.s. des avonds om 7½ uur op het Brionplein.

1. Mein Regiment March, Blankenburg.
2. Stradella, Ouverture, Flotow.
3. Tesoro mio, Valse, Becucci.
4. Chants Celestes de Haydn, fant. Urbach.
5. Pachita, Tango, Leonardi.

PAUZE

6. Abschied der Gladiatoren, March, Blankenburg.
7. Anno dazu mal, Potpouri, Morena.
8. La Borinquena, Danza, Astol.
9. Ha, cha, cha.

Curaçaosche Athletiekbond.

Op 8 December a.s. zullen wederom door de CURACAOSCHE ATHLETIEKBOND wedstrijden worden georganiseerd op het Asientoterrein nabij Rio Canario. Aan deze wedstrijden zullen voor de eerste maal de kampioenschappen van Curaçao worden verbonden.

Het programma zal bestaan uit: ,

hardlopen: 100 M., 200 M., 400 M., 800., 1500 M., 4× 100 M. estafette.

springen: Ver- en hoogspringen met aanloop.

werpen: Speer, discus en kogel.

Verwacht wordt dat vele athleten zich voor deelname op zullen geven bij het Bestuur hunner Vereniging.

Aangezien deze Verenigingsbesturen hunne inschrijvingen in geen geval later in zullen kunnen dienen dan 30 November 12 uur 's middags is het gewenst, zo spoedig mogelijk opgave tot deelname in te dienen.

Door het Bestuur van elke bij de C.A.B. aangesloten Vereniging kunnen nadere inlichtingen worden verstrekt.

Athleten oefent U in de laatste weken nog eens in het bijzonder, zodat de prestaties geleverd in de wedstrijden van Augustus j.l. in elk geval worden overtroffen.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten".

De 53-jarige bisschop van Meissen Dr. Peter Legge werd veroordeeld tot een boete van 100.000 Mark, terwijl zijn broer werd veroordeeld tot 5 jaar dwangarbeid, 70.000 Mark boete en het verlies van burgerlijke rechten gedurende 7 jaar, terwijl Professor Soppa, hoogleraar in de kerkelijke geschiedenis tot 3 jaar dwangarbeid en een boete van 70.000 Mark werd veroordeeld.

Voordat het vonnis geveld werd, verdedigde de Bisschop zich in een hartstochtelijke rede, waarbij hij zijn onschuld bezwoer.

De broeder van den Bisschop gaf de hem ten laste gelegde beschuldigingen toe, maar verklaarde, dat de Bisschop geheel onkundig hiervan was.

Een vreselijke storm van twee dagen teisterde het eiland Sicilië en Zuidelijk Italië, terwijl er berichten binnenkwamen van meer dan 75 doden. De Etna-vulkaan maakt ook een dreigend geluid.

Vrijdag 22 November beval de regering aan alle Duitse juristen met inbegrip van patent-agenten, die joodse of niet arische compagnons hebben om een dergelijk genootschap onmiddellijk te ontbinden.

De „Banque de France" heeft het disconto wederom met een procent verhoogd, zodat het thans zes bedraagt. Sinds 14 November heeft nu een verhoging van drie procent plaats gehad.

Men is tot deze nieuwe verhoging overgegaan onder de druk van de binnenlandse toestand, welke er toe leidt dat grote verschepingen van goud naar Amerika en Engeland plaats hebben, en waardoor de goudvoorraad thans is geslonken tot 69 milliard francs.

Deze week had plaats te Genève de internationale marine-conferentie voor de bespreking van maatregelen ter verhoging van de veiligheid van passagiers en zeelieden op zee, en voor de verbetering van de arbeidstoestanden van de zeelieden.

President Thomas G. Masarijk, 85-jarige hoofd van de Sjecho-Slowaakse republiek, besloot Vrijdag onmiddellijk af te treden. De United Press vernam dat zijn aftreding aan ouderdom te wijten is.

In Frankrijk bleef de politieke onrust toenemen: ook de toestand van de franse franc bleef precair.

Een val van het kabinet Laval wordt gevreesd.

Tengevolge van heersende ontevredenheid in militaire kringen zijn Maandag in Brazilië ernstige onlusten uitgebroken.

De rebellie heeft zich uitgestrekt over Pernambuco, Recife, Rio Grande en Rio del Norte.

Laatste berichten melden zelfs dat ze ook naar Rio de Janeiro is overgeslagen.

Er schijnen ook communistische elementen achter te zitten.

UIT NEDERLAND.

De bekende chirurg Belmonte zal eveneens met de Nederlandse Ambulance vertrekken. Het Rode Kruis deelt mede, dat tot op heden circa 65.000 gulden ontvangen is. Dat er zeer grote belangstelling voor deze onderneming in alle kringen bestaat, blijkt wel hieruit dat meer dan 8000 personen, waarvan vele uit overzese gewesten zich hebben aangeboden om aan de expeditie deel te nemen.

In een vergadering van hervormde Anti-revolutionairen besloot men na een vrij stormachtig debat tot afscheiding over te gaan. Een gedeelte der aanwezigen besloot tot het oprichten van een „crisistijd nationale partij". Onder de afscheiders bevindt zich o.a. het kamerlid Prof. Dr. H. Visscher.

De pseudo-uitvinder, Wardenier, die indertijd veel stof opwierp met zijn z.g. door lucht gedreven motor, werd te Zwolle gearresteerd, verdacht van diefstal van twee autos.

In de memorie van antwoord op de onderwijsbegroting verklaarde de minister dat hij niet voornemens is een wijziging in het spellingsbesluit te bevorderen. Bij dit voornemen wordt hij geleid door economische redenen. Bij de behandeling van de begroting der defensie werd medegedeeld dat het rijk een overeenkomst sloot met de uitvinders van de kleding ter bescherming tegen de invloed van mosterdgas voor het verkrijgen van licensie.

Minister Van Schaik antwoordde gedurende de algemene beschouwingen betreffende de begroting van het departement van justitie, dat hij alles zal doen wat in zijn vermogen is ten aanzien van lagere proceskosten en het vergemakkelijken voor het gewone publiek om recht te verkrijgen. Spreker zeide verder, dat de overheid niet stelselmatig gehoond mag worden, van daar de maatregelen tegen het Fasctische blad „Volk en Vaderland". Spreker zal in deze richting voortgaan.

De Minister betwijfelt het of de provocaties en de daaruit volgende relletjes bij het colpolteren wel altijd van de N.S.B.-ers uitgaan. Ten slotte geeft spreker toe, dat de criminaliteit in Nederland op onrustbarende wijze blijft stijgen.

Op de inschrijving voor schatkistpapier werd voor 63 millioen 940 duizend gulden ingeschreven. 53 millioen werd echter slechts toegewezen.

De Voorzitter van de Amerikaanse senaatscommissie voor het instellen van onderzoeken naar luchtvaartongevallen heeft Fokker verzocht om schriftelijk advies uit te brengen omtrent regeringsbemoeienissen ten aanzien van de veiligheid op luchtvaartgebied.

In Amsterdam werd een Internationale conferentie geopend, waaraan zestien staten deelnemen en die middelen zullen beramen en voorstellen aan hun respectieve regeringen doen betreffende veilig vliegen en veilige vliegtuigen.

Verschillende vliegongelukken werden besproken en getracht werd de mogelijke oorzaken hiervan na te gaan. De Engelse gedelegeerde merkte op, dat in tegenstelling met de huidige gangbare mening metalen vliegtuigen minder kans op fatale ongelukken geven in geval van brand dan andere. In dit verband wees hij op gevallen waar een toestel getroffen werd door bliksemslag.

De vergadering nam een resolutie aan waarbij de Regeringen aanbevolen wordt een wettelijke regeling in het leven te roepen ten aanzien van de arbeidstijden der bemanningen, de te volgen routes der vaste diensten en het aanmoedigen van het gebruik van amphibietoestellen op elk traject wat gedeeltelijk over land en water voert.

De directeur van het departement voor handel en nijverheid deelt mede, dat de Nederlandse gezant te Rome getelegrafeerd heeft, dat alle Nederlandse handelsvorderingen op Italië volkomen geblokkeerd zijn.

In verband met het blokkeren door Italië van de Nederlandse vorderingen, zal de lire niet meer op de beurs worden genoteerd.

De algemene toestand in de textielindustrie door geheel Twente is gedurende de laatste maanden opmerkelijk gunstiger geworden. Zelfs werd een aantal vroeger ontslagen arbeiders wederom in dienst genomen.

De reden van deze opleving moet worden gezocht in het feit, dat de Nederlandse industrie thans in staat is tegen de Engelse textielfabrieken te concurreren, wat de afzet op de Zuid Afrikaanse markt betreft.

In het voorlopig verslag van de Indische begroting wordt gevraagd of de minister de uitrusting van de landmacht in Suriname voldoende acht en of het anders in de bedoeling ligt om ter verbetering over te gaan. Ten aanzien van de voorschotten, die indertijd aan Curaçao verleend zijn, menen verscheidene leden dat een meer geleidelijke terugbetaling waarschijnlijk meer in het belang van Curaçao zou zijn, dan het huidige enigszins geforceerde tempo. Verschillende leden vroegen of het niet verstandig zou zijn reeds thans gelden hiervan beschikbaar te stellen voor verschillende nuttige doeleinden, waarop reeds herhaaldelijk in de Koloniale Raad is aangedrongen.

Volgens de „Standaard" is het niet onwaarschijnlijk dat de dubbele ministertaak voor Colijn zwaar zal blijken te zijn op de duur en dat binnenkort een nieuwe minister van Koloniën zal worden benoemd. Aneta daarentegen verneemt, dat de geruchten van een mogelijke aftreding van Colijn als Minister van Koloniën niet bevestigd worden.

Plannen van de K.L.M.

Naar de Telegraaf verneemt, zal de reeds enige tijd in voorbereiding zijnde nieuwe luchtverbinding van de K. L. M. van Curaçao en Aruba met Venezuela zeer vermoedelijk met ingang van 1 Januari a.s. in werking worden gesteld.

De K. L. M. heeft in verband met de succesvolle vliegdiensten van de Pan American Airways, die in de Caraïbische Zee de verbindingen met Sikorskivliegboten onderhoudt, evenens de mogelijkheid van de ingebruikneming van Sikorskivliegboten in overweging.

Chevrolet Model 1936.

Van den Heer E. Moreno Brandao, plaatselijk agent van de Chevrolet-wagens, ontving de Redactie in dank een uitnodiging tot bijwoning van de uitstalling der nieuwe Chevrolet Model 1936 in de showroom te Scharloweg 154.

VAN REIZEN EN TREKKEN.

„Antilia".

Voor globetrotters, die zich omtrent een snoepreisje naar West-Indië willen oriënteren is bij van Holkema en Warendorf te Amsterdam een rijk-geillustreerde „gids door de Caribische wereld" verschenen onder de titel „Antilia", waarin mr. W. J. v. Balen den lezer gelegenheid onderhoudt over de trip en hem tevens allerzijds van voorlichting dient (ƒ 1.50).

fra. Cypriano de Utrera.

Naar wij vernemen, zal binnenkort de bekende Spaanse historicus, fra. Cypriano de Utrera, die onlangs preekte met het feest van Chinquinquira, hier op Curaçao een lezing houden.

fra. Cypriano, die in West-Indië op zoek is naar historische bronnen, zal bij die gelegenheid publicaties doen omtrent het katholicisme op Curaçao op het einde der 17e eeuw.

Politieberichten.

De 18-jarige vrouw T. en de 29-jarige vrouw K. hebben aangifte gedaan, dat zij in een der Pundastraten zijn mishandeld door zekeren L. die hen verschillende vuistslagen zou hebben toegebracht.

Door de 50-jarige vrouw M. wonende te Seroe Pretoe in het 2de District, is

Voor Hollands sprekende katholieken.

De wekelijkse kerkelijke diensten in de stadparochies.

Parochiekerk Pietermaai:

's Zondags:

H.H. Missen: 4½. 6. 7½ (kindermis). 8½ (Hoogmis.

Lof: 's Avonds 6½.

In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Parochiekerk Otrabanda:

's Zondags:

H.H. Missen om 4¾. 7 (kindermis) 8½ (Hoogmis) met Hollandse preek.

Lof: 's Avonds 7 uur.

In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Lof: 's Avonds 7 uur.

Isla kerk:

's Zondags:

H.H. Missen om 5 uur en kwart voor 8 (met Hollandse preek)

Biechthoren — Zaterdag 4-6 uur.

Parochiekerk San Mateo:

's Zondags:

H.H. Missen 4¾. 7 (Kindermis), 9 uur (Hoogmis).

Lof: 's Avonds 7 uur.

In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

In de 3 parochies bestaat er gelegenheid om te biechten:

Iedere morgen na de H.H. Missen en iedere avond om 6¾.

's Zaterdags de gehele morgen en na de middag van 4—6; en 's avonds van 6½—8½.

aangifte gedaan, dat tijdens haar afwezigheid uit een koffer staande in haar woning, enige gouden sieraden en een bedrag aan geld en twee spaarboekjes met een niet onbelangrijk tegoed, zijn ontvreemd. Vermoedelijk is (zijn) de dader(s) door een raam in de woning gedrongen. De politie die direct met een onderzoek is aangevangen, zet dit voort en spoort naar de(n) onbekende(n) dader(s).

In verband met de jl. Zondag plaats gehad hebbende diefstal van een geldbedrag in een hotel hier ter stede is aan de politiehoofdwacht in bewaring gesteld de 31-jarige timmerman L. De man heeft een volledige bekentenis afgelegd. Het door hem ontvreemde geld heeft hij, tot op enige centen na verbrast. Hij blijft in bewaring, teneinde na het onderzoek voor den Advocaat-Genraal te worden geleid.

In de Breedestraat O.B. is de 65-jarige vrouw R. die de rijweg van Zuid naar Noord wilde oversteken, toen zij van achter een aan de Zuidzijde over de rijweg geparkeerd staande auto uitkwam, door een uit de richting Roodeweg komend driewielig motorrijtuig bestuurd door den 27-jarigen H. aangereden met het gevolg dat de vrouw kwam te vallen en een gecompliceerde onderbeen fractuur bekwam. Nadat de vrouw ter plaatse was verbonden en haar been gespalkt, is zij op advies van den dokter naar het St. Elisabeth hospitaal vervoerd en aldaar ter verpleging opgenomen. De politie onderzoekt wie schuld aan het ongeval treft.

Door de politie zijn bekeurd de jongemannen M. 27 jaar oud en Z. 19 jaar oud, terzake dat zij uit een winkel in de buitendistricten een fles wijn en een stuk suikerriet ontvreemdden. Na verhoor zijn beiden heengezonden.

Door den 44-jarigen Z. is aangifte gedaan, dat men zijn hond die van de ketting was losgebroken, waarna het dier op een plantage was gelopen, aldaar heeft doodgeschoten. De politie onderzoekt in hoeverre hier sprake is van vernieling.

In de week van 18 op 25 November zijn 7 personen ingesloten terzake openbare dronkenschap.

Nabij Gasparito, op den weg om het Schottegat, is het 3-jarig jongetje C., toen het achter een aan de rechterzijde van de weg stilstaande autobus, waaruit het was gestapt, vandaan kwam en de rijweg wilde oversteken door een uit de richting Rio-Canario komende autobus aangereden. Een juist passerende dokter heeft het kind in zijn auto medegenomen naar het St. Elisabeth-hospitaal, waar het bij aankomst bleek overleden te zijn. De politie stelt een onderzoek in.

De 21-jarige H. heeft aangifte gedaan, dat hij op zijn rijwiel rijdende op het Brionplein is aangereden door een hem achterop rijdende autobus, bestuurd door den 28-jarigen chauffeur B. Aangever beweert dat zulks opzettelijk is geschied, hetgeen door den chauffeur wordt ontkend. De politie onderzoekt of in deze van opzet of schuld sprake is. Het rijwiel van H. werd bij deze aanrijding beschadigd, doch H. bekwam geen letsel.

Te Juan Hato is het op Zondag tussen de familie J. en de familie M. ten gevolge van een over de kinderen ontstane ruzie, tot een vechtpartij gekomen, waarbij van een bullepees en een stok gebruik werd gemaakt. Het gevolg was dat het echtpaar J. met wonden aan het hoofd op advies van den dokter in het St. Elisabeths-hospitaal ter behandeling is opgenomen. De politie maakt proces-verbaal op terzake wederzijdse mishandeling.

Mulo Examens Sint Thomas College.

Deze week slaagden de volgende jongeheren voor het Mulo-examen:

J. Barkmeyer, U. van Breet, R. Bulbaai, J. Cristobal, M. Cijntje, A. Fijnje, G. Isa, H. Leers, M. Mensing, E. Morcos, E. Newton, W. Palm, M. Slockers, G. Wagner, D. de Windt, J. de Windt.

Onze gelukwensen aan de geslaagden.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie, zoowel wat vorm of inhoud als wat strekking betreft. De kopy wordt zelfs bij niet-plaatsing nimmer teruggegeven.

OVER WINKELSLUITING

en enkele dwalingen van „Een burger".

Tegenover het door „Een burger" in de kwaliteit van buitenstaander in de Curaçaosche Volkskrant van 26 Nov. j.l. aangevoerde tegen de door het Bestuur beoogde wettelijke vervroegde winkelsluiting, moge ik als hevig geinteresseerd slachtoffer van het tegenwoordige systeem van overmatige arbeidsduur, zeker het een en ander stellen ten gunste van het Bestuurs voorstel.

Ik wil Burger's motieven, om zich als buitenstaander toch als kampioen in deze aangelegenheid op te werpen, ongemoeid laten, en het feit dat hij zichzelf als leek op dit terrein aanmeldt, accepteren wij als excuus voor de incorrectheden in zijn aanval.

Alvast wil ik met erkentelijkheid constateren dat ook Burger, evenals elk redelijk denkend mens de wenselijkheid erkent van regeling bij wet van de arbeidstijd voor winkel- en kantoorpersoneel, en gaat Burger met de zienswijze dat een werktijd van 8 uren per dag in dit klimaat meer dan voldoende geacht moet worden, feitelijk nog verder dan de oorspronkelijke voorvechters van beperking arbeidsduur.

Burger pleit echter tegen vroegere sluitingsuren en adviseert in direct verband daarmede, dat de wettelijke regeling van arbeidsduur voor personeel in dier voege moet geschieden dat het personeel geen salarisvermindering ondergaat. Het is tekenend dat Burger dat verband gelegd heeft zonder meer, doch hij zou zeker verdienstelijker werk hebben gedaan met eerst de argumenten der zaken die voor het geopend kunnen zijn van personeel afhankelijk zijn, en die wijzen op het praktisch onafwendbare gevolg van salarisverminderingen, indien de wettelijke beperking zich alleen tot arbeidsduur voor het personeel bepaalt, te ontzenuwen. En indien zulks niet goed mogelijk is, met aan het Bestuur de weg aan te geven waarop het aan die zaken de wettelijke verplichting zou kunnen opleggen om salarissen te betalen die zij niet verder zouden kunnen dragen.

Ik ben werkzaam bij een dier zaken, en hoezeer het vooruitzicht mij ook toelacht om evenals Burger de beschikking te krijgen over voldoende vrije tijd om morele en familiebelangen te behartigen, zozeer zie ik er tegen op dat die behartiging belemmerd zou worden door verminderd inkomen.

En daarom acht ik het nodig dat de zienswijze van het Bestuur en dat der patroon die met het Bestuur voor wettelijke vermindering van winkeluren ijveren, door het personeel gesteund wordt. Hier zijn wij tevens beland bij de eerste verkeerde indruk die Burger van de zaak heeft opgedaan. De groep kooplieden die door Burger wordt aangevallen heeft aan het initiatief van de kwestie zelve, absoluut geen deel. Immers is op verzoek van winkelpersoneel door het Bestuur een ontwerpverordening aanhangig gemaakt, waarin naast wettelijke beperking van arbeidsduur voor personeel, tevens wettelijke beperking van winkeluren voorgesteld wordt.

Eerst toen de Kamer van Koophandel tegen de beperking der winkeluren meende te moeten adviseren, heeft deze groep kooplieden op behoorlijk geargumenteerde gronden het Bestuursvoorstel in principe ondersteund.

Ook indien waar is, dat zij vrijwel dezelfde groep is die in 1931 requestreerde inzake het winkelsluitingsvraagstuk, behoeft dit niet slechts als merkwaardig of opvallend te worden aangemerkt, doch tevens als verblijdend feit dat zij thans een welkome Bestuurs-gestie steunt om Curaçao verder op weg te helpen naar gepaste toestanden.

Die leden van de Koloniale Raad, die ook zitting hebben gehad in de in 1931 benoemde Commissie tot bestudering van het Winkelsluitingsvraagstuk, zullen m.i. daardoor niet verhinderd behoeven te zijn Curaçao een dienst te bewijzen door thans met het Bestuurs voorstel mee te gaan. Ze zullen daardoor volstrekt geen inconsequentie tonen in verband met destijds eventueel uitgebrachte adviezen, immers was er toen geen wettelijke regeling van arbeidsduur voor personeel in het geding.

En nu over het al of niet wenselijke van beperking der winkeluren zelve. Burger erkent de redelijkheid tot wettelijke beperking van arbeidsduur voor personeel, doch wil iedere koopman de vrijheid laten zijn winkel te openen en te sluiten zoals het hem lust. Op welke wijze zou dan het Bestuur enige afdoende controle kunnen uitoefenen op de naleving van de wet arbeidsduur voor personeel? Stel U zich voor dat het een koopman, die met personeel moet werken, op de ene dag zou gelieven om 8 uur te openen, en op de andere op 9 of 10 uur, en op gelijke wijze met de sluitingsuren te sollen, alleen om naar eigen gerief te kunnen manoeuvreren met de wettelijk toegestane personeelsuren, welke instantie zou in de gelegenheid zijn te controleren wanneer van die methode misbruik wordt gemaakt de wet te ontduiken? En wat een erger ongerief zou dat voor het personeel kunnen betekenen, wellicht nog veel erger dan de nu langere doch stabiele werkuren. En dan dient aandacht te worden geschonken aan de omstandigheid, dat in de meeste gevallen het personeel daarover niet zal durven rapporteren en de patroon aan vervolging bloot stellen, terwijl er geen voorstel is om aan het personeel wettelijk te verbieden langer te werken dan de tijden, waarop de patroon het houden mag.

Evenals Burger ben ik voorstander van vrijheid, maar dan van gepaste, en kan het daarom waarderen wanneer de Wet op redelijke gronden de vrijheid van den burger meent te moeten beknotten in zijn eigen en in algemeen belang. Waarin Burger en ik dus voornamelijk van mening schijnen te verschillen, is omtrent de redelijkheid van de Bestuursgronden terzake.

Nemen we de patroon, die met verwaarlozing van al wat geestelijk en moreel goed is, tot de laatste cent uit zijn zaak wenst te kloppen. Hij verlaat des morgens vroeg zijn huis, dikwijls nog voor het gezin klaar wakker is en keert eerst 's avonds laat terug, als de kleintjes reeds naar bed zijn, en is meestal te vermoeid voor vruchtbaar contact met de rest van het gezin. De man leeft vreemd van zijn eigen gezin. Dan is er nog die van de zaak een familie-affaire maakt, waar het gezinsleven zo goed en kwaad als het gaat geleefd wordt, tot het wettelijk sluitingsuur slaat, en kinderen gewekt worden enz. omdat de familie naar „home" toe moet.

Vindt Burger op deze wijze de familiebelangen van de man zo goed behartigd, vindt hij deze beelden zo smakelijk en aantrekkelijk en het aanzien en algemeen belang van Curaçao zo goed daarmede gediend, dat deze toestanden tegen elke prijs gehandhaafd moeten worden? Ik ben zo vrij wettelije bescherming voor hem en zijn familie tegen zijn ongebreideld winstbejag, urgent te noemen. Temeer waar door de voorgestelde regeling de man geen feitelijk nadeel wordt opgedrongen; bij gelijke verkooptijd voor allen zal hij eveneens goede zaken kunen doen als hij geschikt koopman is.

Wanneer dit type koopman, volgens de K.v.K. meestal vertegenwoordigd door vreemdelingen, de anders geaarde Curaçaose zaken zou mogen verdringen (wat de Kamer van Koophandel ook als feit constateerde), dan wil ik in gemoede vragen of door dit type de Curaçaose handel in de toekomst moet worden vertegenwoordigd tegenover toeristen, transito-passagiers enz.

De door de kooplieden aangevoerde bewijzen dat met het oog op de scheepvaart, er geen noodzaak bestaat tot het geven van voortdurende koopgelegenheid in de avonduren, zijn niet door Burger weerlegd. Hij wijst alleen op de bediening van de bemanning van tankschepen die toevallig alleen 's avonds laat of 's morgens vroeg vrij zou zijn.

Heeft Burger wel degelijk onderzocht of deze mensen werkelijk alleen op die late uren vrij zijn, of dat het hen alleen maar beter schikt op die uren te winkelen, omdat de winkels toch open zijn en ze ook liefst des avonds in de stad zijn? Indien Burger overigens goed vindt, dat voor de bediening van die enkelingen zoveel andere belangen wijken, waarom dan niet meteen gepleit voor een 24-urige winkeltijd, want er komt ook wel eens een scheepje na middernacht binnen, en er valt niet altijd rekening te houden met de wachttijden van de bemanning.

Dat elke winkel zijn eigen clientèle heeft, is een bewering die voor Curaçao niet geheel opgaat. Het kopen naar stand, **zoals elders veel geschiedt, is hier nog lang niet algemeen.**

Men koopt als regel daar waar goedkoper geboden wordt, ook al schaamt men zich soms wel eens om de omgeving. Er is dus van een eigen vaste clientèle meestal geen sprake, en kan dit ook niet als motief gelden waarom de zaken met personeel zonder risico eerder zouden kunnen sluiten als de andere.

Verder geloof ik dat Curaçao zich gelukkig mag achten niet zo bijster veel van die dames te bezitten, die als echte huissloven zich de gehele dag met de huishouding moeten occuperen, en dus alleen des avonds gelegenheid tot winkelen hebben. Mijn ondervinding is dat de meeste respectabele dames vóór zonsondergang zich aan het genoegelijke winkelen geven, en slechts bij uitzondering 's avonds iets kopen dat bij dag vergeten werd, omdat de winkel nu toch eenmaal open is. En ik durf gerust te veronderstellen dat de dames die avonduitzonderingen ook gaarne zullen prijsgeven, als ze bedenken van hoeveel waarde die vrije avonduren voor patroons en winkelpersoneel kunnen zijn.

In zijn eindtirade van eer en geweten aan de K.R. komt het onbaatzuchtig pleidooi van Burger, voor de zaken die liefst ongelimiteerd zouden willen werken, tot een hoogtepunt van gloed, en tevens tot een hoogtepunt van onjuiste voorstelling van zaken. Dat hij aan de K.R. het zestigtal kooplieden, vertegenwoordigende de meest vooraanstaande Curaçaose zaken, en waaraan zich naderhand nog vele andere voegden, tracht voor te stellen als „enkele" kooplieden, en de Raad zonder enige bewijsvoering wil doen accepteren dat deze kooplieden in deze aangelegenheid een kameleonachtige houding hebben aangenomen, getuigt niet van zijn waardering van de intelligentie van onze vroede vaderen.

Ik heb grotere waardering voor die intelligentie en goed vertrouwen in het wijze beleid van Bestuur en Raad, en zie dan het verloop der dingen met gerust hart tegemoet.

EEN KLERK.

DE FILM VAN DE WEEK.

van 2 tot en met 8 December.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

in theater Roxy.

Under Presure.
The Band plays on.

In Hollywood.

Over the Hill.
Caratvan.

In Cinelandia.

David Copperfield.
Over the Hill.
Devil dogs of the Air.

B. Onderstaande Films bevatten gedeeltes die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

Een bezoek aan deze films kunnen we in 't algemeen niet aan bevelen.

In Hollywood.

Gambling Lady.
Little Miss Marker.

In Cinelandia.

Adventure girl.
Dames.
Follies Bergeres.
Flying down to Rio.
Crime Doctor.

Roxy.

Dames.

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

Met Hr. Ms. Johan Maurits op oefening.

Dokken zijn er op Curaçao wel, maar een scheepssloperij schijnt hier nog geen bestaan te kunnen vinden en wie er wel het minste spijt van zal hebben is Onze Nederlandse Marine.

De C.P.I.M. moet zo nu en dan wel eens opruiming houden van waardeloos schepenmateriaal. Zijn het grote schepen, zoals indertijd de Pyrula, dan kunnen deze misschien nog wel eens het slepen waard zijn om ze naar de sloper te brengen. Maar de kleinere zijn dan toch zeker welkome doelen voor het moderne oorlogsgeschut.

Zo ontvingen we weer voor verleden Maandag een vriendelijke uitnodiging van Commandant van den Donker om met de „Johan Maurits van Nassau" mee te gaan op schietoefeningen.

De Havenmeester zou wel zorgen, dat we tijdig op het flotieljevaartuig aanwezig waren en Maandagmorgen kwart over 7 voeren we door de St. Annabaai naar het Schottegat, waar de matrozen bezig waren om de „Johan Maurits" een heel wat dreigender aanzien te geven als gewoonlijk. Geen tentdek was er ter beschutting van de Tropenzon en de weggenomen reling deed je van enkel ruimtevrees, zo dicht mogelijk lopen langs de op het dek opgebouwde kanonnen, waar de bemanning druk in de weer was met de voorbereidingen voor de komende strijd.

Na de eerste begroeting van officieren en gasten, gaf de commandant een korte explicatie van het doel van de tocht, die gebaseerd was op gefingeerde posities van vijandelijke kruisers en eigen zeemacht, waarbij de „Johan Maurits" als doelpunt heeft het in de grond boren van een reeds averij lijdende vijandelijke kruiser, hier in casu de „Neptunus".

De Marine-officier van Es nam hierna de gasten mee voor een rondgang door het schip.

De zeer ingewikkelde explicaties van ons moderne geschut, willen we onze lezers sparen: want oorlogvoeren is geen romantiek meer, zoals we ons dat van oude prenten herinneren, maar het is thans techniek en wetenschap.

Intussen zagen we hoe de „Parmo" de „Neptunus" op sleeptouw nam: gelijk in het jaar '29 de Neptunus zelf gedaan had met de „Zeelandia", die toen door de „Kortenaer" in de grond geboord werd. De laatste tocht als van een stuk vee, dat naar het abbattoir gevoerd werd.

In zee werd de tros gevierd tot een 500 meter en aan deze kabel begon de „Parmo" het slachtoffer op te trekken in de richting van de Venezolaanse kust.

Vóór de „Neptunus" was de „Johan Maurits" de St. Annabaai uitgevaren en zette koers naar 't Westen, totdat Bullenbaai in 't zicht was, toen de koers ook verder naar het Zuiden ging.

„In naam van Oranje doe open de poort", blies de trompetter en alle mannen namen hun plaatsen in bij de kanonnen.

Even later werd aan de mast met twee vlaggen, een gele met blauwe bal en daaronder een rode vlag, het sein gegeven, „ik ben aan 't schieten" als een waarschuwing voor de schepen.

Boven in de gepantserde commandotoren, vlak achter de brug, staat de officier der artillerie Luit. Kruys, een naam wel bekend in de Marine. Deze is belast met het richten der batterij, die bestaat uit drie 15 cM. kanonnen, die met oorlogsgranaten kunnen schieten tot op 18 à 22 K.M. Van uit dit centrale punt geschiedt het afvuren van de drie kanonnen. Deze toren is werkelijk het hoofd van het schip, van waar de electrische geleidingen als zenuwen naar de verschillende vuurmonden lopen, om de plannen in de toren uitgewerkt aan het kanon ten uitvoer te doen brengen.

Het meest interessante waarmede we indertijd op de „Kortenaer" kennis maakten was wel de gummislang met mondstuk. Dit mondstuk heeft de commanderende officier voortdurend in zijn mond om op het juiste ogenblik er even in te blazen en alle vuurmonden tegelijk geven hun moordend en verdervend schot op het vijandelijke schip.

Waarom geen drukknop, zoals op de andere schepen nog gebruikelijk is? Omdat volgens de psychologie het idee van de hersenen eerder is overgebracht naar de mond, dan naar de hand of enig ander lichaamsdeel.

Is oorlogvoeren thans niet zuiver techniek en wetenschap?

Naast de kanonnen, welke al niet minder technisch zijn als de instrumenten in de commandotoren, zitten de matrozen, die niets anders hebben te doen dan door het draaien van handles te zorgen, dat rode en zwarte wijzers vóór hen elkaar blijven dekken en regelen aldus de stand van het kanon van den bevelvoerenden officier in de toren.

Dit schijnt betrekkelijk eenvoudig, maar kom dan maar eens kijken in die commandotoren, waarvan het dak een grote draaibare stereoscopische afstandsmeter is, welke gesecondeerd wordt door een dergelijk instrument op het achterschip.

Daar in die toren stond Luit. Kruys met een aantal mannen zijn berekeningen te maken en zijn instrumenten te regelen: een aantal handles knoppen en wijzerplaten, waar men eenvoudig van duizelt.

Het is alles wetenschap en techniek, waarbij men niet weet welke van de twee het meest te bewonderen is.

In hoofdzaak is het geschut van onze flotieljejager van hetzelfde moderne kaliber als de batterijen van de ons bekende jagers, als de „van Galen" en de „Kortenaer", alleen is de batterij van de „Johan Maurits" nog weer volmaakter, omdat ook hier de eigen snelheid en eigen koersverandering automatisch worden geregistreerd.

Intussen geraakte ons schip op de vereiste afstand van het slachtoffer.

Met liften kwamen de 46 kilogram wegende projectielen uit de wapenkamer naar boven.

De oren werden volgepropt met watten, uitgedeeld door den scheepsdokter, om onze trommelvliezen tegen de geweldige luchtdruk te beschermen.

We hadden onze plaats vlak bij de stereoscopische afstandmeter op het achterschip en door de watten heen, hoorden we de afstandscijfers afroepen, 9500 meter 9800 — 10200 — 10600 — 11300.

De drie zware lopen van het moderne geschut waren reeds gericht op het ten ondergang gedoemde schip. Rustig met een 8 mijlen vaart zagen we de „Neptunus", gesleept door de „Parmo' 'die zware rookwolken uitblies, als om te kennen te geven, op welk van de twee stippen men de kanonnen niet richten moest.

Daar klonk het eerste salvo en de drie vuurspuwende monden der batterij, schoten drie kogels gierend op de sleepboot af: eerst een veertig tellen later zagen we de waterstralen voor het schip uit de zee opschieten.

Met grote asbesten handschoenen hadden de matrozen reeds de gloeiende hulzen uit de kanonnen getrokken en waren deze weer met nieuw materiaal gevuld. Eerst het projectiel dan de met macaronikruit gevulde huls. Na het tweede salvo zagen we de waterstralen achter het schip en snel moesten nu enige correcties worden aangebracht, daar door de hitte der kanonnen het snelheidsvermogen der projectielen vergroot was.

Telkens dreunden de zware salvo's over de Caraibische Zee en bij ieder salvo zagen we een of meer fonteinen om het schip opspuiten. Het vijfde salvo bleek volkomen dekkend: voor en achter de „Neptunus" schoten de waterstralen op. Boven op de brug zagen we in de zware kruitdamp Z. Exc. den Gouverneur, de schoten volgen.

16 Maal had nu de batterij drie kogels vlammend uitgeschoten naar de „Neptunus" en we hadden er werkelijk behoefte aan, dat onze trommelvliezen wat tot rust mochten komen.

De seinen in de mast maakten plaats voor een witte vlag, ten teken, dat de vijandelijkheden hadden opgehouden

Nu gingen we vol belangstelling op het slachtoffer af, tot opneming der resultaten. Van verre werd reeds met kijkers het schip afgekeken naar de treffers. Zouden die er zijn op een doel van 40 Meter lengte met een afstand van 9—11000 M?

Op de grote slagschepen bij de zeeslag in het Skagerak, tijdens de wereldoorlog was het aantal treffers bij de Duitsers 1% geweest en bij de Engelsen nog minder.

Mochten we dan nu veel hoop hebben?

En toen we langszij kwamen had het althans de schijn, dat de „Neptunus" zo nog wel maanden kon blijven doordobberen.

De commandant besloot dan ook om met een paar schoten van dichtbij het schip een spoedig einde te geven.

De „Parmo" kreeg seinen, dat hij zijn werk gedaan had en de tros kon inhalen en toen deze sleepboot uit de gevaarlijke zone was, gaf een der kanonnen op het voorschip de oude sleepboot een genadeschot vlak op de waterlijn. Met deze 15 cM. opening kon het echter nog lang duren, daarom kwam ook het achterkanon met een schot de ondergang verhaasten.

Voetje voor voetje zag men nu het achterschip meer en meer water maken. Langzaam, langzaam zonk de schuit dieper en dieper en spoelde het water reeds over het achterdek.

Doch nu waren de ogenblikken geteld, snel vulde het water de ruimen en met de kop naar boven gleed de oude „Neptunus" weg naar de woonplaats van de God der zeeën, wiens naam hij met ere gedragen had.

Een licht-grijs-groene plek op het water, waarin enkele wrakstukken ronddreven, wees de plaats aan waar het schip op weg was naar de bodem der zee.

We stevenden nu weer op huis aan, welke tocht verkort werd door een heerlijk kop koffie, wat na zo'n morgen wel smaakte en toen we in het Schottegat waren, zaten de kanonnen en de instrumenten al weer fijntjes ingepakt.

We konden het begrijpen, want na deze tocht zijn ze ook voor ons, niet zozeer meer de verderfzaaiende monsters van de grote oorlog, maar de fijn-technische instrumenten van machtige menselijke wetenschap en vernuft.

Mogen ze dat ook immer blijven voor de Nederlandse Marine.

UITBREIDING

RADIO DISTRIBUTIE

OTRABANDA - PUNDA - PENWEG.

L. S.

In verband met het spoedig gereedkomen van het RADIO DISTRIBUTIE net op Otrabanda, Punda en Penwijk, bieden wij aan alle abonne's, die zich voor 31 December 1935, opgeven, geen **Aanlegkosten** in rekening te brengen.

RADIO DISTRIBUTIE garandeert U zuivere radio muziek, gelijktijdig van de meest interessante programma's uit Zuid en Noord Amerika en Europa.

Enkele voordeelen van een aansluiting aan de Radio Centrale zijn:

Geen lastig afstemmen meer.
Geen stroomverbruik.
Geen reparatiekosten.
Geen verouderen van Uw toestel, terwijl toch de „thuis-bezorgde" muziek opgevangen wordt door de meest moderne ontvang installaties.
GEEN AUTO OF ANDERE ELECTRISCHE STORINGEN.

De keuze van den luidspreker is vrij. Wij leveren echter speciale distributie luidsprekers a f 22.50 per stuk, desgewenscht op gemakkelijke betalingconditie.

De abonnementsprijs bedraagt f 5.— per maand.

Behalve de kosten van een luidspreker verzekert U zich voor f 5.— per maand, zonder verdere kosten, van de meest moderne radio ontvangst, ZONDER AUTO STORINGEN.

Het onderhoud van Uw aansluiting, behalve dat van den luidspreker, geschiedt voor onze rekening.

Probeer *ALLE* radio ontvang toestellen, en luister dan eens naar b.v. een PHOHI uitzending per RADIO DISTRIBUTIE.

ELK gefluisterd WOORD AAN EUROPA'S GRENZEN klinkt natuurgetrouw in Uw huiskamer.

Geeft U op als abonné vóór 31 December 1935 en wij sluiten U gratis aan.

Voor inlichtingen en demonstraties gelieve men zich te wenden tot de:

Curaçaosche Radio Centrale.

N. T. M. „Radio-Holland" N. V.
Bargestraat 14, Telefoon No. 390.
Willemstad.

1—4

WAARSCHUWING

De Ontvanger op het eiland Curaçao waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens GROND- en GEBRUIKS-belasting over 1935, dat het DRIE vierde gedeelte van genoemde belasting invorderbaar is geworden op den 30 September 1935 en verzoekt hen, ieder voor zooveel hem betreft, de betaling daarvan te zijnen kantore te doen.

Curaçao, den 16 Nov. 1935.
De Ontvanger voornoemd,
ARENDS.

De Procureur-Generaal, Hoofd der Politie in Curaçao, brengt ter algemeene kennisse, dat de verbindingsweg vanaf het Wilhelminaplein toegang gevende tot het Fort Amsterdam, van beide zijden afgesloten is voor het verkeer met alle vervoermiddelen.

Deze afsluiting wordt aangeduid door ronde witte borden met rooden rand, geplaatst resp. in het Fort Amsterdam en op het Wilhelminaplein.

Openbare Verkooping.

Krachtens machtiging aan den Administrateur van Financiën verstrekt bij G.B. van den 28n. Augustus 1935, No. 1024 zal op *Dinsdag* den 10n. December 1935 te 2 uur des namiddags, ten kantore van den Notaris Jan Jacob Beaujon ter standplaats Curaçao te Willemstad aan de Bitterstraat No. 40 en ten overstaan van genoemden Notaris, in het openbaar worden geveild en aan den meestbiedende toegewezen:

Het huis en erf met regenbakken, afdakken en verdere gebouwen, staande en gelegen te Willemstad op Curaçao aan de Werfstraat, de Bitterstraat en de van Radelstraat, vroeger genummerd Werfstraat 6, thans ter Inspectie der Belastingen alhier genummerd Bitterstraat 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17 en Werfstraat 6, welk onroerend goed in eigendom toebehoort aan het Gouvernement van Curaçao.

De veilconditiën en verdere bescheiden liggen van af 14 dagen vóór de verkooping ter inzage van belanghebbenden ten kantore van voornoemden Notaris.

Curaçao, den 31sten. October 1935.

[Reeds geplaatst in de „Boletin Comercial", „La Prensa" en de „Curaçaosche Courant".] 1—2

Ambachtsschool St. Jozef.

Onderafd.: van de C. R. K. Volksbond.

Op de Zaterdagen 30 Nov. — 7 Dec. — en 14 Dec. des morgens van 9—12 uur, bestaat gelegenheid tot het inschrijven van nieuwe leerlingen op het kantoor van de C. R. K. Volksbond, Kerkplein, Otrabanda.

Alleen zij die met vrucht 6 klassen van de lagere school hebben doorlopen, komen in aanmerking. Leeftijd 13—16 jaar.

Men gelieve het rapport-boekje en trouwboekje mede te brengen.

De datum van het toelatingsexamen zal nader worden bekend gemaakt.

De directeur,
S. CHR. SCHOUTEN.

3—1

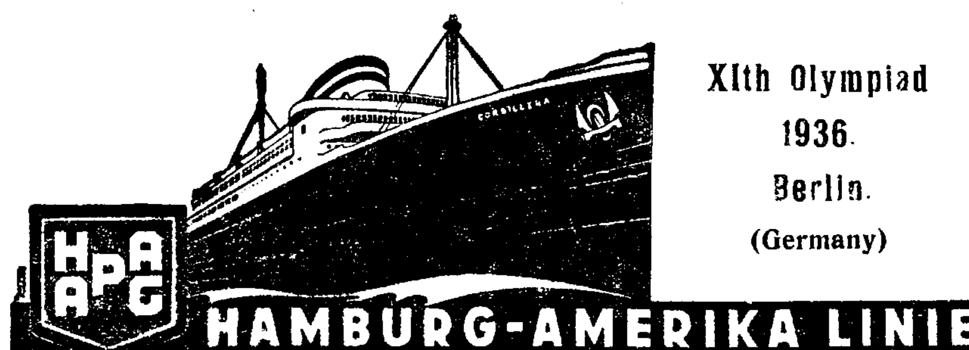
Bekendmaking.

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst maakt hierbij bekend, dat er gedurende de eerste helft van de maand December, elken Dinsdag en Donderdag, tusschen 9 en 10 uur v.m., gelegenheid bestaat tot kostelooze inenting op het Laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst, Fort Amsterdam.

De Directeur voornoemd,
P. I. HENRIQUEZ.

2-1

Dr. G. R. HOPKINS
heeft zijn practijk hervat.
Kantoor Heerenstraat 37a.
Uren 8--10 a.m. en 2--4 p.M.

XIth Olympiad 1936. Berlin. (Germany)

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Next sailings from CURACAO:

To EUROPE, via Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad and Barbados:

MS. „PHRYGIA"	Dec. 2
MS. „CORDILLERA"	Dec. 14
MS. PALATIA"	Dec. 31
MS. „CARIBIA"	Jan. 11 1936

To CENTRAL AMERICA (Pto Colombia, Cartagena, Cristobal, Pto. Limon, Pto. Limon, Pto. Barrios):

SS. „SYRA"	Dec. 19
SS. „SESOSTRIS"	Dec. 19
MS. „PATRICIA"	Dec. 24
MS. „CARIBIA"	Dec. 26

To MARACAIBO:

SS. „ALEMANIA" in connection with our transatlantic steamers.

EDWARDS, HENRIQUEZ & CO., Curaçao, Tel. 106.
ARUBA TRADING CO., Aruba.

Wilt gij dat uw zaak vooruit gaat, adverteer steeds in de Amigoe.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ N.V.

Afvaarten van Curaçao:

Naar Santa Marta, Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Kingston en Pto. Limon:

* SS. „Crijnssen"	* gaat niet naar Kingston	4 December
MS. „Colombia"		16 December
* SS. „Venezuela"		1 Januari

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados, Plymouth, Havre, Amsterdam en Hamburg:

MS. „Simon Bolivar"	5 December
SS. „Crijnssen"	19 December
MS. „Colombia"	2 Januari

Naar Port au Prince en New-York:

SS. „Van Rensselaer"	9 December
SS. „Oranje Nassau"	30 December

Naar Pto Cabello, La Guaira, Guanta, Cumana, Pampatar, Carupano, Trinidad, Georgetown, Paramaribo, Madeira, Plymouth, Havre en Amsterdam:

SS. „Cottica"	7 December
SS. „Van Rensselaer"	29 December

Naar Pto. Cabello en New York:

SS. „Flora"	6 December
SS. „Luna"	13 December

Naar La Guaira (direct):

SS. „El Libertador"	11 December
SS. „El Libertador"	25 December

Naar Cristobal en Zuid Pacific Kust:

SS. „Alkmaar"	4 December
SS. „Baarn"	25 December

Direct naar Liverpool en Rotterdam:

SS. „Bennekom"	1 December
SS. „Barneveld"	21 December

Naar N. Domingo, N. Haiti:

SS. „Midas"	6 December

Naar Atl. Colombia, Z. Haiti en Z. Domingo:

SS. „Atlas"	7 December

Naar Maracaibo via Aruba:

SS. „El Libertador"	Zondag	1 December	4 p.m.
SS. „Luna"	Woensdag	4 December	5 p.m.
SS. „El Libertador"	Donderdag	5 December	2 p.m.
SS. „El Libertador"	Maandag	9 December	11 a.m.

Naar Bonaire, St. Thomas, St. Martin, Saba, St. Eustatius en St. Kitts:

SS. „Baralt"	7 December

SPORT-RUBRIEK.

Officiële Mededelingen
VAN
"De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Zondag, 24 November.

A.-klasse:	AJAX—HERCULES	2—1
	TRAPPERS—TRANSVAAL	1—0
B.-klasse:	ASIENTO II—VOLHARDING II	4—2

De wedstrijd Trappers—Transvaal is door den scheidsrechter voortijdig gestaakt wegens invallende duisternis. Op een nader te bepalen tijdstip moet nog 10 minuten gespeeld worden.

STAND COMPETITIE-WEDSTRIJDEN.

A-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Gem.
JONG-HOLLAND	10	6	3	1	17	6	15	1.50
VOLHARDING	10	7	1	2	14	6	15	1.50
BISMARCK	11	7	2	2	17	9	16	1.45
R.C.C.	8	4	2	2	12	9	10	1.25
AJAX	11	3	5	3	8	12	11	1.00
HERCULES	11	2	5	4	6	11	9	0.82
TRAPPERS	11	3	2	6	11	8	8	0.73
M.S.V.	11	3	2	6	14	21	8	0.73
ASIENTO	8	1	2	5	4	16	4	0.50
TRANSVAAL	9	1	2	6	7	12	4	0.44
B-klasse:								
SCHERPENHEUVEL	10	9	1	0	40	6	19	1.90
VOLHARDING II	8	5	0	3	12	8	10	1.25
JONG-HOLLAND II	10	5	3	2	20	6	13	1.30
BISMARCK II	7	4	1	2	11	8	9	1.29
HERCULES II	9	5	1	3	10	11	11	1.22
R.C.C. II	8	3	2	3	16	14	8	1.00
ATLETICO	11	4	1	6	12	11	9	0.82
ASIENTO II	6	3	0	4	10	11	6	1.00
TRAPPERS II	8	2	2	4	9	11	6	0.75
M.S.V. II	7	2	1	4	9	23	5	0.71
AJAX II	10	2	0	8	9	27	4	0.40
TRANSVAAL II	8	1	0	7	7	29	2	0.25

WEDSTRIJD-PROGRAMMA.

Zondag, 1 December.

MUNDO NOBO:

ASIENTO—R.C.C.
Aanvang 4 uur precies.

TRAPPERS II—BISMARCK II
Aanvang 3 uur precies.

DE HOOP:

AJAX—M.S.V.
Aanvang 4 uur precies.

Zondag 15 December.

MUNDO-NOBO:

M.S.V.-BISMARCK.
Aanvang 3 uur precies.

VOLHARDING-JONG HOLLAND.
Aanvang 4 uur precies.

DE HOOP:

HERCULES-TRANSVAAL.
Aanvang 4 uur precies.

RIO CANARIO:

ASIENTO-AJAX.
Aanvang 4 uur precies.

Zondag, 22 December.

MUNDO NOBO:

M.S.V.—AJAX
Aanvang 3 uur precies.

HERCULES—JONG-HOLLAND
Aanvang 4 uur precies.

RIO CANARIO:

ASIENTO—BISMARCK
Aanvang 4 uur precies.

Zondag, 26 December.

MUNDO NOBO:
TRAPPERS—R.C.C.
Aanvang 4 uur precies.

DE HOOP:
M.S.V.—TRANSVAAL
Aanvang 4 uur precies.

De verenigingen ASIENTO en VOLHARDING zijn beboet, elk met een bedrag van ƒ 1.—, wegens het niet volledig invullen van de wedstrijd- en ruilformulieren.

Nogmaals wordt er bij verenigingsbesturen op aan gedrongen er voor te willen zorg dragen, dat de ELFTALLEN TIJDIG op het speelveld aanwezig zijn.

De elftallenopgaven voor December moeten uiterlijk op 30 November a.s in het bezit zijn van de Competitieleider, Rembrandtstraat 40.

Op 8 December a.s. zullen geen competitiewedstrijden plaats hebben in verband met de door de Curaçaose Athletiek-Bond te houden wedstrijden.

HET BESTUUR.

SPORT IN NEDERLAND.
Voetbal. Competitiewedstrijden.

Hermes—RCH	2—2	PEC—Tubantia	4—0
VSV—ADO	1—4	Wageningen—SCH	1—1
Haarlem—Sparta	3—3	Juliana—Roermond	5—2
Xerxes—Ajax	0—4	Longa—Eindhoven	2—3
HBS—KFC	1—2	PSV—NOAD	1—1
VUC—Feyenoord	0—3	MVV—Bleyerheide	2—2
Excelsior—DHC	1—5	NAC—BVV	1—1
Blauwwit—Stormvogels	2—1	Hoogezand—Leeuwarden	2—3
DFD—HFC	4—1	GVAV—Achilles	6—1
ZFC—DWS	3—3	Veendam—HSC	3—2
Heracles—ZAC	2—0	Sneek—Be Quick	0—4
Enschedese boys—Go Ahead	1—1	Velocitas—Friesland	5—0
AGOVV—Enschede	2—4		

B. & N. ber.

Oorsprong en betekenis van de naam Curaçao.

2.

Bij deze kaart moeten we speciaal de aandacht vragen voor het fraaie schild aan de rechterzijde met dit inschrift;

**CVRACAO
EYLANDT.**

We zien op dit schild dat de tweede **C.** zonder cedille geschreven is.

„Dus, zo schrijft P. Euwens in zijn studie, feitelijk als een **K.** moet wor- „den uitgesproken. Tegenwoordig zou dat in de moderne kunst misschien „een artistieke vrijheid of artistieke slordigheid genoemd worden. Wij „noemen het doodgewoon een fout van de tekenaar."

Aldus Pater Euwens.

We menen echter een veel gemakkelijker oplossing te zien in de eenvoudige vraag: **Wordt niet bijna altijd een hoofdletter** geschreven zonder leesteken?

In ieder geval heeft **de Laet** in zijn werk overal ons eiland Curaçao genoemd; met een cedille dus, zodat over de ware uitspraak niet de minste twijfel behoeft te bestaan.

Ook de letter V in plaats van de U geeft geen moeilijkheden. De oude latijnen gebruikten voor deze twee leestekens maar één letter n.l. de V.

Ook in het oud-Spaans van die tijd wordt U en V geregeld verwisseld. Honderden voorbeelden zouden daarvan zijn aan te halen uit de vele copieën van archiefstukken van omtrent 1634 uit het Archivo de Indias te Sevilla.

De alleroudste schrijfwijze dus van de naam van ons eiland in Holland door **de Laet** bekend gemaakt is juist dezelfde zoals we nu nog schrijven.

Met **de Laet** hebben we nog een andere Nederlandse getuige in zake schrijfwijze en uitspraak van de naam Curaçao. Hij is zelfs nog iets ouder als **de Laet.** Ook dit gezag moeten we opdiepen uit het archief van de West Indische Compagnie.

De verovering van Curaçao in 1634 door de Hollanders onder Kapt. van Walbeeck, was geen toeval, maar het resultaat van een vooropgezet plan.

In de eerste maanden (6 April) van het jaar 1634 was dit plan in de vergadering van de Bewindhebbers der Compagnie uitvoerig besproken. Het was aan de hand gedaan en sterk aangeraden door een zekere **Jan Jansz. Otzen,** die als gevangene van de Spanjaarden enige tijd op Curaçao had vertoefd en naar zijn beweren **„alle de ghestalten van 't zelven en de haven wel hadde deursien."** (1).

Deze **Otzen** kunnen we dus wel als de eerste Hollander beschouwen, die ons eiland bezocht en hier gewoond heeft; ook als de eerste Hollander, die de naam van ons eiland, de ligging en inwendige gestalten bij de bewindhebbers van de Compagnie heeft bekend gemaakt en hen heeft weten te bepraten om dit eiland te veroveren.

Ook deze Otzen noemde ons eiland met dezelfde naam, zoals hij het van de Spanjaarden en de Indianen hier, tijdens zijn gevangenschap had gehoord.

In de vergadering van de Bewindhebbers op 6 April 1634, waarin het plan van de verovering en de geheime instructies voor Kapt. van Walbeeck en Jan Otzen werden vastgesteld, werd als doel en motief opgegeven; „het bemachtigen van het eylant Curaçao, om te hebben een bequaeme plaetse, daer men sout, hout, ende anders mocht becomen, ende van de selve plaetse den viant in West-Indie te infestéren (waer toe dit eylandt uutter mate wel gelegen by Commissarissen werdt geoordeeelt.")

Uit het voorgaande moeten we dus wel aannemen, dat **de Laet** en **Otzen** de twee oudste getuigen, die de naam van Curaçao voor het eerst in Nederland **hebben bekend gemaakt, deze naam juist zó hebben overgenomen, als deze ook** door de Spanjaarden en Indianen in dat jaar 1634 op het eiland zelf gesproken (de eerste u als oe) en geschreven werd. We zullen later zien, hoe dit getuigenis door de oude Spaanse documenten van vóór 1634 volkomen bevestigd wordt.

Nu we op deze veilige grondslag staan, moeten we dus ook van hieruit ons uitgangspunt kiezen, om verder te onderzoeken en te beoordelen wat en hoe latere schrijvers daaraan hebben toegevoegd. Want noch door **de Laet,** noch door de archieven van de W.I.C. wordt absoluut niets medegedeeld omtrent de oorsprong of de betekenis van de naam Curaçao.

De **eerste** schrijver, van wien we vonden, dat hij iets meer over de naam Curaçao zegt, is de bekende Franse Dominicaan Pater **Jean Baptist Labat,** die van het begin 1694—1705 op de Franse Antillen, Martinique, Guadaloupe en Santo Domingo werkzaam was. Labat was een geniaal man, die als natuuronderzoeker, als plant- en dierkundige, als ingenieur en vestingbouwkundige, als ontwerper van de meest geperfectioneerde suikermolen enz. een grote naam had en wiens roem nu nog op de Antillen voortleeft.

Hij heeft een zeer uitgebreid en hoogst interessant werk geschreven in 4 delen, dat zeer zeldzaam is: **Nouveaux voyages aux Iles Françaises de L'Amérique,** waarvan reeds een jaar later in 1725 te Amsterdam een Hollandse vertaling verscheen, getiteld: **Nieuwe Reisen naar de Fransche eilanden van America,** voorzien van talrijke kopergravures naar oorspronkelijke tekeningen van den schrijver **zelf.**

Alvorens de woorden van Père Labat aan te halen, moeten we hier de naam noemen van een Curaçaose vrucht de **zuurzak,** in het papiaments **sorsáca.**

De wetenschappelijke naam is **Anona muricata.**

Op Guadaloupe en Martinique waar deze vrucht ook voorkomt heet de zuurzak **Corossol,** en zoals Père Labat zegt, omdat hij van Curaçao geimporteerd is.

(1) Zie Hamelberg: **De Nederlanders op de West-Indische Eilanden** Dl I pg. 21.

Wordt vervolgd.

Kalenderhervorming.

Vaste Paasdatum.

Om uit te vorsen hoe de houding is van het Vaticaan en het centrale gezag in de Katholieke Kerk met betrekking tot eventuele plannen tot vaststelling van de Paasdatum en hervorming van de bestaande kalender, welke noodzakelijk daarmee samenhangt, is er een Commissie van onderzoek benoemd. Deze Commissie is in de maand Juni van dit jaar te Rome geweest als gedelegeerde van de World Calender Association, de Latijns-Amerikaanse Comité's van Kalender-hervorming, het Bureau d'Etudes van Parijs en het Gesellschaft für Kalenderreform van Berlijn.

Aan het hoofd van deze Commissie stond de Hoogeerwaarde Heer Fernand Cabrol, Abt van de St. Michaels Abdij te Farnbrough, Engeland.

Hij is een van de leidende mannen voor de Katholieken van Engeland in zaken betreffende liturgie en kerkelijke tucht en een vurig voorstander van een vaste Paasdatum in een hervormde twaalfmaandelijkse kalender met gelijke kwartalen.

Als resultaat van hun onderzoekingen te Rome gedaan, kwam de Commissie tot de volgende conclusies:

1e. De kwestie van Kalenderhervorming heeft voortdurend Rome's volle aandacht; men volgt tevens met belangstelling de beweging voor Kalenderhervorming over de hele wereld.

2e. De kwestie van Kalenderhervorming en vaststelling van de Paasdatum wordt te Rome niet als twee verschillende zaken beschouwd, maar het een is het natuurlijk gevolg van het andere.

3e. Alvorens de H. Stoel tot handeling zal overgaan, moet er eerst zoveel mogelijk overeenstemming bestaan tussen de voorvechters van de hervorming en zo men niet tot een overeenstemming kan komen, wordt althans vereist een overgrote meerderheid ten gunste van een bepaalde methode van hervorming.

4e. Een dergelijke overeenstemming tot een definitieve methode van herziening zou de goedkeuring moeten hebben van de leidende naties, door middel van de Volkerenbond. Zulke naties hebben inderdaad reeds op een herziening aangedrongen.

Is men tot een dergelijke overeenstemming gekomen en de volkeren zouden een verzoek richten aan de H. Stoel om deze zaak te onderzoeken, dan zou dat verzoek met graagte ontvangen worden. Zolang een dergelijke overeenstemming niet bereikt is, zal het overbodig zijn zich met een des betreffend verzoek tot den H. Vader te wenden.

5e. Het ware wenselijk, dat men er de nadruk op legde, dat de herziening geen particulier belang is, maar ten gunste van het algemeen welzijn.

6e. De Commissie was zeer voldaan te vernemen, dat het Vaticaan gunstig staat tegenover het twaalf-maandensysteem en afkerig is van het dertienmaandenjaar.

Door de goede zorgen van Abt Cabrol werd den H. Vader een Memorandum in het latijn aangeboden, uitdrukking gevende aan het verlangen van verschillende lichamen die de herziening voorstaan en bevattende de voorstellen van de Rational Calender Association, ondersteund door de World Calender Association en andere Comité's. Dit Memorandum wordt in de officiële archieven van het Vaticaan bewaard.

Hieronder volgt de vertaling van het Memorandum:

Over de herziening van de kalender: Onder alle Christelijke naties heerst op het ogenblik een sterk verlangen naar een hervorming van de Gregoriaanse Kalender. Zijn onregelmatigheden werken hinderlijk op het verkeer en de handel en zijn een last voor doctoren en leraren en ambtenaren van het gouvernement door de wisseling van de feestdagen en de ongelijkheid der maanden. Men is algemeen van opinie dat het werk overal ter wereld er op vooruit zou gaan door een onveranderlijke jaarkalender waarop alle datums ieder jaar op dezelfde dag van de week zouden terugkomen en waarin de maanden en kwartalen van gelijke lengten zouden zijn.

Om die reden hebben zich op verschillende punten van de aarde genootschappen gevormd om een dergelijke hervorming te propageren. De voornaamste zijn: The World Calender Association van New-York, het Bureau d'Etudes pour la reforme du Calendrier te Parijs en het Gesellschaft für Zeitgemässe Kalenderreform te Berlijn, plus verschillende Comité's in Latijns-Amerikaanse landen. In het belang dezer organisaties, onder welker leden veel Katholieke bisschoppen geteld worden, is de Hoogeerwaarde Abt van Farnborough naar Rome gekomen.

Alle genoemde organisaties zijn het met elkander eens wat betreft de maatstaf, die moet aangelegd worden voor een hervorming. In het kort: Zij verlangen op de eerste plaats stabilisatie van de datum van het Paasfeest voor altijd op een zondag in de eerste helft van de maand April en ten tweede het losmaken van één dag in ieder jaar uit de gewone rangorde der dagen in weken en deze losstaande dag in te lassen tussen de laatste dag van het eindigende en de eerste dag van het beginnende jaar.

Stabilisatie van Pasen is gewenst op meerdere gronden. De leken beweren dat het voor hen menig ongemak zou wegnemen in de handel en industrie, in het bijzonder de vergelijkende statistische wetenschap zou er zeer mee gebaat zijn; verder zou men veel gemakkelijker de trimesters kunnen bepalen voor de scholen en voor de rechtbank, die nu ieder jaar moeten veranderd worden met het oog op de 35-daagse fluctuatie van het Paasfeest. Dit overwogen hebbende, heeft de Volkerenbond vastgesteld dat het „van algemeen belang is dat de feesten niet verplaatsbaar zijn."

Velen die van de godsdienst een meer serieuze studie gemaakt hebben, zijn van van mening dat door stabilisatie van Pasen het Kerkelijk jaar van een reeks ingewikkelde onregelmatigheden zou verlost worden, die geen dogmatische ondergrond hebben en enkel steunen op een langdurige praktijk van de Kerk om redenen, die hun betekenis geheel verloren hebben. Hiermee zijn het ook eens alle westerse Protestantse Kerken en de oosterse Orthoxe Kerk en men beschouwt een hervorming als een stap in de richting van kerkelijke hereniging.

Zó groot is het verlangen van het Engelse volk naar een hervorming, dat in het Britse Parlement reeds in 1928 een officieël voorstel is gedaan om deze in te voeren. Dat men niet tot uitvoering is overgegaan, is alleen omdat de Katholieke Kerk nog geen toestemming wilde geven voor de hervorming.

Het voorstel om een dag uit te schakelen uit de kringloop der weken, is gedaan ten algemene bate en ter bevordering van de Christelijke eenheid. Men bereikt er mee dat men dan van de overige 364 twee en vijftig hele weken kan maken, zodat ieder jaar zou beginnen met een zondag en alle datums van de maand altijd op dezelfde dag van de week zouden vallen. Op die manier zou men een permanente kalender verkrijgen voor alle tijden.

Dit voorstel is echter niet primair een invloed hebben op de belangen van de kerkelijke aangelegenheid; 't kan echter leken. Het zou echter zeker meer aannemelijk worden voor de gewone mensen, als de Kerk er haar sancties aan wilde verlenen.

Geen een Christelijk genootschap dat de zaak bestudeerd heeft, brengt moeilijkheden in tegen het voorstel (uitgezonderd de Zevende-dags Adventisten), en de Episcopale Kerk van Amerika heeft officieël haar bijval betuigd in de sterkste bewoordingen.

Deze veranderingen zouden zeer gemakkelijk kunnen worden ingevoerd met ingang van 1 Januari 1939, omdat die datum op een zondag valt.

Men verwacht voor het volgend jaar een beslissende mededeling van de verschillende afgevaardigden aan de Volkerenbond. Men verwacht daarom van de kerk in deze dagen goede raad.

Feuilleton.

De Vermoorde vermoord

Detectiveroman door S. A. Steeman.

6)

De substituut trad binnen en, blijkbaar verwonderd, ging hij recht op Mr. Bure toe en zei hem: „Ik weet niet wat er scheelt met dokter Mental; hij ziet er zó onrustig, zó overstuur uit. Daarjuist, boven aan de trap hier, zeide hij me nog: „De ogen van den kleine stonden wel wijd open, natuurlijk, doch in een geval als dit, bewijst dat volstrekt niets!..."

Bure wilde juist hierop antwoorden, als hij plotseling stappen hoorde en, zich omkerend, een flinke jonge man vóór zich zag staan. De kerel deed een paar stappen naar het bed toe, keek... en zijn gezicht kreeg een lijkkleur...

— Zij!... Is ze dood?!..."

— „Ja!" zei Bure droog en bekeek hem aandachtig... „Max Hartog!..." vroeg hij.

Clemence was haastig naar den jongen man gegaan en schijnbaar aangedaan: „Max," zei ze tegen hem, „Max... ze hebben haar vermoord!..."

— Vermoord?!..." en heel zijn lijf rilde... „Wie... gedaan?..."

— „De juffrouw zegt u alles niet," kwam Bure tussenbeide. „Ook de kleine Jacques is dood!... verhangen aan een boom... in de tuin!..."

— „Maar dat is... dat is!..."

— „Ontzettend!" — hielp Bure hem en sloeg geen oog van hem af.

— „Ontzettend, ja!" sprak Hartog... „En wanneer hebt U dit alles ontdekt?" vroeg hij.

— „Een uur geleden; hoogstens een uur", zei Bure. „De juffrouw hier heeft ons verwittigd, toevallig hier binnenkomend, had ze uw tante zien liggen op de vloer... dood!... Toen we hier kwamen, vermoedden we natuurlijk niet dat ook het kind vermoord was."

Max Hartog stond roerloos als een standbeeld strak vóór zich uit te staren.

Hij scheen nog heel jong te zijn... Zeker niet ouder dan 25!...

— „En... U verdenkt niemand?..." vroeg hij tenslotte aan Bure.

— „Neen, niemand," antwoordde deze; „het was misschien de een of andere dief..."

— „Een dief?... Denkt u... 'n dief...!"

Het was natuurlijk een dwaze veronderstelling, maar Bure liet niet af.

— „Dat schijnt me toch aannemelijk," drong hij aan; „vindt u niet?"

— „Ja... eh...! Oh, ja!..." De jongeman haalde een zakdoek te voorschijn en veegde het zweet van zijn voorhoofd.

— „Hield u veel van uw tante?" hernam de rechter van instructie.

— „Zeker!... Natuurlijk!"

— „En... waar hebt U de namiddag doorgebracht?..."

Max Hartog verschoot.

— „Waarom vraagt u me dat?" vroeg hij kwaad. „Zijt u van plan die vraag te stellen aan al de bewoners van deze villa?..."

— „Ja," zei Bure kort, „dat is mijn plan!..."

— „Wel! Ik... ik ben uit wandelen gegaan!"

— „Met vrienden zeker?"...

Max scheen te aarzelen en na te denken.

— „Neen", moederziel alleen," zei hij. „Ik heb de villa verlaten om half zes! Is dat een degelijk alibi?..."

— „Dat zullen we zien", zei Bure. Hij had gehoord dat er een auto stopte voor het huis, ging naar het venster en hief het gordijn wat omhoog; hij lei zijn hand op de arm van den substituut die intussen naast hem was komen staan, en zei hem: „Dat is genoeg voor vandaag... We gaan!..." Ze keken alle twee nog eens naar de bleke schone dode op het bed; Bure gaf een teken aan zijn griffier — Hicklet — dat het afgelopen was en samen gingen ze weg.

Vóór ze aan de deur waren, kwam de magere hofmeester binnen en wilde iets zeggen... maar Bure deed hem verstaan dat hij zwijgen moest,

Juist als hij de kamer wilde uitgaan, zag Bure nog dat Clemence, de gezelschapsjuffrouw, aan de console in de hoek van de kamer stond. „Wat doet u daar" vroeg hij nors, en zag dat Clemence een tuil rode bloemen in haar armen had.

— „Ik doe ze weg", zei ze, „ze zijn verslenst!..."

's Anderendaags verschenen al de dagbladen met een bijzonder verslag over de moordzaak en een vindingrijke reporter had er een sensationeel opschrift voor gevonden:

„De gehangene der villa „Bicolore".

III.

Zonderling gezelschap.

Het kantoor van notaris Gratuit was een somber vertrek, slechts verlicht door een glazen deur die uitzag op de tuin, waarin bloemen en planten en struikgewas volkomen ordeloos door elkaar waren gegroeid; een tuin die meer geleek op een oerwoud dan op een wel onderhouden rijkeluis-tuin; de meubelering van het kantoor was volstrekt smakeloos.

Notaris Gratuit was klein van gestalte en tamelijk zwaarlijvig; overal en altijd droeg hij een zwarte jaquet op een te korte broek en knoopschoenen. Bij uitzondering nu, ter gelegenheid van de opening van het testament van Mevrouw Rouvet, had hij zijn alledaags grijs dasje vervangen door een blauw.

— „Juffrouw, Mijnheer," — groette hij en zette zijn bril op. „Het is op de eerste plaats en vooral met het inzicht gehoor te geven aan het verzoek van den rechter van instructie Bure, dat ik U ontboden heb op mijn kantoor."

Bure had natuurlijk zonder uitstel, zich in verbinding gesteld met notaris Gratuit om zo spoedig mogelijk het testament van Mevr. Rouvet te openen; het was immers van kapitaal belang voor hem de laatste wilsbeschikkingen van het slachtoffer te kennen; het kon wel zijn dat een of andere geldkwestie aanleiding had gegeven tot de misdaad en in dit geval, moest men de dader zeker zoeken tussen de erfgenamen, want van diefstal was er geen spraak!

Notaris Gratuit had zijn inleiding goed van buiten geleerd, toch keek hij nu en dan tersluiks naar een briefje dat vóór hem lag. Bure had zich teruggetrokken in de donkerste hoek van het vertrek, vanwaaruit hij naar believen de drie personen tegenover hem kon gadeslaan. Het was te donker nochtans om goed hun gelaatstrekken te kunnen onderscheiden.

De grootste van het drietal was de graatmagere hofmeester van Mevr. Rouvet: Honoré Levachot. Naast hem zat Clem. Byl! ze droeg een kort breitschwanzmanteltje op een costuum van zwarte crepe de Chine, keek strak voor haar uit en scheen niet te luisteren naar wat de notaris zei of las.

Gratuit kuchte en las voort: „Ik, ondergetekende, Hélène R. M. Rouvet: gescheiden echtgenote en weduwe van Jacques C. S. Leparme, gezond van lijf en geest, verklaar in geval van overlijden, mijn roerende en onroerende goederen te willen overmaken aan..."

Nevens de gezelschapsdame zat Max Hartog, fijn opgesmukt als altijd; hij kon moeilijk zijn zenuwachtigheid bedwingen en verfrommelde een zijden zakdoekje tussen zijn geringde vingers. Hoe Mr. Bure zich ook wendde of keerde, hij kon slechts moeilijk het gelaat van Hartog zien!... Jammer!...

— „Ik vermaak, alles wat ik bezit, zonder enig voorbehoud, aan mijn Zoon, geboren Jacques J. R. Leparme, met beding een som van honderd vijf-en-twintig duizend frank te storten aan mijn neef, Max Hartog..."

Bure meende, bij deze woorden, Max Hartog diep te hebben horen zuchten en tevens bemerkt te hebben dat op zijn gezicht een uitdrukking kwam van inwendige voldaanheid.

Wordt vervolgd.

Aankomst en vertrek der schepen in de week van 24 — 30 November 1935.

SS.	Aank.	Van	Vertr.	Naar
El Libertador	1	Maracaibo - Aruba	1	Aruba, Maracaibo
Falcon	1	New-York	1	Aruba, Maracaibo
Lara	1	Maracaibo	2	P. Cabello, La Guaira, San Guan, New-York
Phrygia	2	Pto. Barrios	2	Hamburg
Baralt	3	St. Kitts. St. Eustatius Saba St. Martin, Bonaire	-	Curacao
Waltraut Horn	-	Curaçao	3	Jacmel, Kingston, P. au Prince
Luna	4	New York, P. au Prince, La Guaira P. Cabello	4	Aruba, Maracaibo
Crynssen	4	Hamburg, Amsterdam	4	Pto. Limon
Alkmaar	4	Hamburg, Amsterdam	4	Cristobal, Costa del Pac.
Mimi Horn	4	Hamburg	4	Cartagena
El Libertador	4	Maracaibo, Aruba	5	Aruba, Maracaibo
Akaroa	4	New Zealand, Cristobal	5	Southampton, Londen
Simon Bolivar	5	Pto Limon	5	Amsterdam Hamburg
De la Salle	5	Cristobal	5	Le Havre, St. Nazaire
Flora	6	Maracaibo	6	P. Cabello, New-York
Cottica	7	New-York, P. au Prince	7	Amsterdam Hamburg via Venezuela & Suriname
Baralt	-	Curacao	7	Bonaire, St. Thomas, St. Martin, Saba, St Eustatius & St. Kitts

School zonder bijbel

Een ontstellend gebrek.

De bekende onderwijsspecialist G. van Veen heeft in het Handelsblad in enkele artikelen o.m. aandacht geschonken aan de geestelijke grondslag van het openbaar onderwijs. Zoals steeds, is het betoog van dezen openhartigen, naar objectiviteit strevenden paedagoog het lezen overwaard. Vanuit zijn humanistisch uitgangspunt tracht de heer v. Veen zijn principes met een geestelijke pool te verbinden en hij vindt deze in het Christendom. Hij komt tot de conclusie, dat — niet alleen volgens de Lager Onderwijswet — maar voor elk denkend paedagoog de openbare school een christelijke is. Slechts de christelijke code biedt de enige betrouwbare ankergrond. Daarom moeten volgens dezen voorstander van het openbaar onderwijs de kinderen op de openbare scholen de bouwstoffen voor een christelijke levensopvatting worden bijgebracht, welke bouwstoffen zouden moeten bestaan uit bijbelse figuren, goed en degelijk.

Maar hoe deze wens, welke leeft bij vele voorstanders van het openbaar onderwijs, in vervulling te doen gaan? Hoe kan men verwachten, dat een onderwijzerscorps, hetwelk uit gelovigen, ongelovigen en twijfelaars bestaat, voor allen bevredigend onderwijs zal geven in bijbelkennis?

De bijbelinhoud: geschiedenis, legende of fantasiën? Het antwoord hangt voor de kinderen af van de overtuiging van den docent. Neen, wij zien hier geen oplossing. Het middel zal dikwijls erger blijken dan de kwaal. En hoe erg het steeds is met de kwaal, het onstellend gebrek aan kennis omtrent Christus, Christendom en bijbel, blijkt ons weer uit hetgeen de heer van Veen uit zijn ervaringen mededeelt.

Een Hoofd van een School voor Voortgezet Onderwijs (7e en 8e leerjaar) komt in een les het woord „paradijs" tegen en bemerkt, dat van zijn 40 leerlingen slechts 6 de geschiedenis van Adam en Eva hadden gehoord.

Een onderwijzer ener U.L.O.-school vertelde de geschiedens van geboorte, lijden en sterven van Christus. Van de 30 leerlingen hadden 28 daar nog nooit iets van vernomen!

Wanneer men deze droevige ervaringen opdoet, vraagt men zich af of het zin heeft zich druk te maken over een spellingskwestie en vele andere „kwesties" terwijl zoveel kinderzielen blijkbaar verkommeren en in totale onbekendheid met het eerst nodige leven. Hier treft men dezelfde onwetendheid aan, welke wij elke dag ontmoeten en die zo dikwijls de oorzaak is van wat de heer van Veen noemt het „anti-christelijk complex".

Een openbare school met een neutrale (?) les in bijbelkennis kan intussen dit probleem niet oplossen. Slechts principieel onderwijs kan de — ook door den heer van Veen in het openbaar onderwijs zo pijnlijk gemiste — middelen geven tot een levensverdieping, intellectueel en moreel.

Dit principieel onderwijs zochten onze Katholieke (en met hen vele christelijke) ouders voor hun kinderen te veroveren in een schoolstrijd, welke ook nu nog zo dikwijls door voorstanders van het openbaar onderwijs wordt misverstaan en wordt gezien als een vlucht voor de „andersdenkenden". Na het behalen der overwinning, gevolgd door een massale overgang naar de bijzondere scholen, werd de openbare school vooral de school van de kinderen der religieus indifferente anti's. Immers zó alleen valt te verklaren, hoe het mogelijk is, dat van de 30 leerlingen op 12—16 jarige leeftijd er slechts 2 in hun jeugd iets van het leven, lijden en sterven van den Christus vernomen hadden.

v. d. M.

Noodlijdenden helpen is goed;
de ellende voorkomen is beter.

Voorzichtigheid is de kunst nooit in gecompliceerde omstandigheden verzeild te geraken.

Satyre en humor.

Majesteitsschennis.

In alle landen ter wereld bestaat een wetsparagraaf, die het hoofd van staat tegen beledigingen beschermt. Bij gekroonde hoofden heet het delict der belediging majesteitsschennis. In de democratische landen wordt van deze paragraaf maar zelden gebruik gemaakt. In die landen bestaat doorgaans geen „behoefte" aan belediging van de naar de grondwet regerende staatshoofden. Dit is een uitvloeisel van het bekende woord: „Le roi règne, mais ne gouverne pas." Toen het keizerrijk nog in Duitsland bestond, kwamen, vooral onder het zéér persoonlijk regime van den imperator-rex Wilhelm II, delicten van majessteitsschennis om zo te zeggen dagelijks voor. Zij werden veelal over het hoofd gezien of bestraft met enige weken arrest, want zij waren meestal van niet al te schuldige aard en de keizer kon heel wat verdragen. Anders stond het met de talrijke serenissimi in de Bondsstaten. Deze hoogheden waren gauwer beledigd. Maar de straffen voor de schennis hunner majesteit beliepen nooit meer dan een paar dagen. Maar nu moet u thans in Duitsland komen. Een twijfelende opmerking, of het snorretje van het staatshoofd wel precies recht zit, brengt U al jaren lang achter slot en grendel. En niet alleen het staatshoofd is in het Derde Rijk sacrosancto, maar ook zijn ministers

Goering.

en zijn partijbonzen, talloos als de korrelen aan de stranden der zee, zijn dit. Op de allereerste plaats de ongelooflijkste bons der algehele wereldhistorie aller tijden Hermann Goering, die dozijnen hoge en allerhoogste ambten met niet te schatten revenuen in zijn persoon verenigt. En nog verder. Niet alleen hij is sacrosancto, maar ook zijn gemalinne, vrouwe Emmy. Het verraste destijds de wereld, dat Goering, in het Spartaans sobere Duitsland van nu zijn bruid ter gelegenheid van hun huwelijk kroonde met een diadeem en voorts behing met edelstenen, samen ter waarde van een ton goudmarken. Ook Duitsland zelf was enigszins verrast, toen 't dit uit de buitenlandse pers — de binnenlandse had over het sobere cadeau niet mogen spreken — vernam en in Frankfurt a. M. spraken een paar burgers, dit gelezen hebbende, van „Brillanten-Emmy". Deze merkwaardige majesteitsschennis bracht hun per hoofd... één jaar gevangenis!

Gesprek tussen Schotse voetballers.

„Wat doet je club?"

„Och, wij hebben het spel voor goed opgegeven."

„Maar jullie spelers waren toch de beste van het land. Hebben jullie de lust er voor verloren?"

„Neen, maar onze voetbal."

Hopeloos.

„De kerel heeft meer geld als verstand waarmee echter geenszins gezegd wordt dat hij veel geld heeft."

Familiekroniek.

„Vader, u krijgt al veel grijze haren."

„Dat is geen wonder, jongen, telkens als je stout bent, krijg ik er een witte haar bij."

„Hoe zit 't dan met grootvader, die al helemaal wit is."

't Kan gebeuren.

Een Engelsman, die geen andere taal sprak dan de zijne, raakte bij een bezoek aan Rome de weg kwijt. Hij nam een kaartje, schreef daarop de naam van het hotel, en hield dit vragend den eersten den besten Italiaan voor, die hij ontmoette.

De Italiaan vergezelde gedurende twintig minuten den Engelsman naar het aangegeven hotel, maar al die tijd spraken zij geen woord tot elkaar.

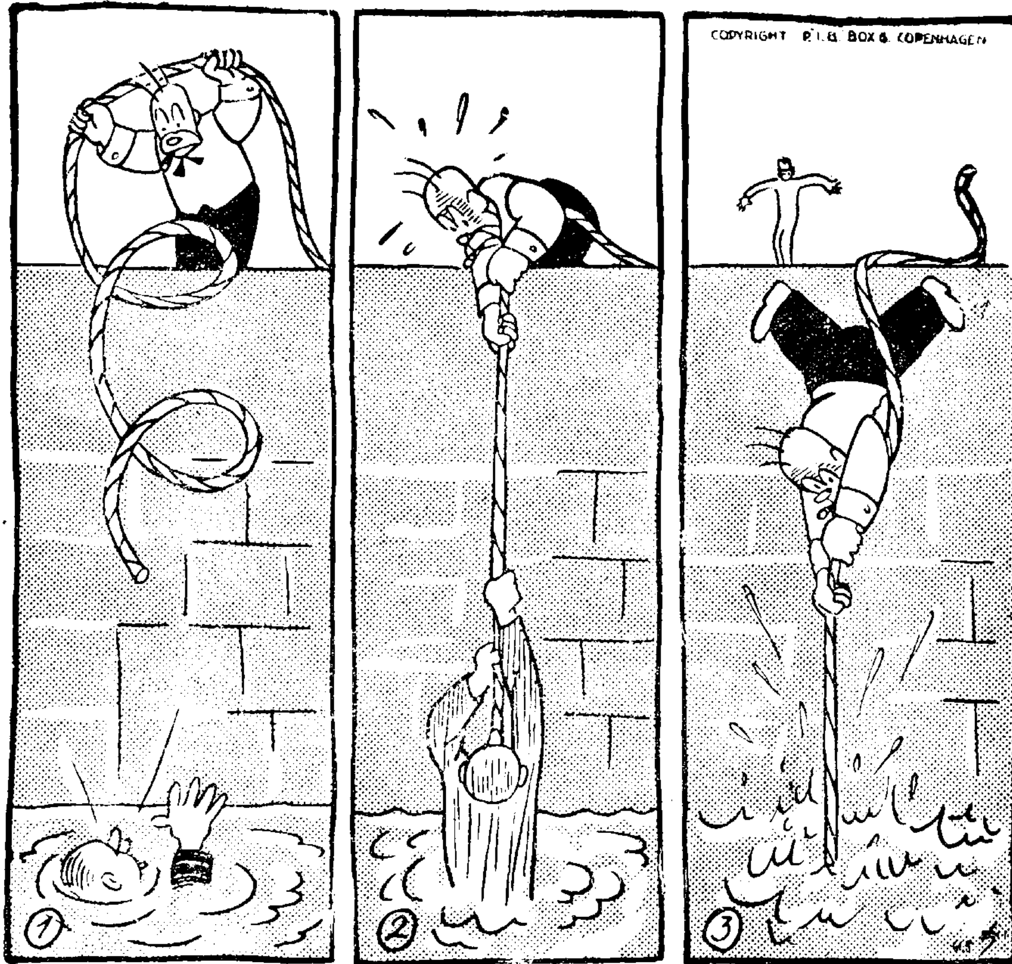
Toen de Engelsman zijn hotel herkende, begon hij den Italiaan in 't Engels allerbeleefdst te danken. De Italiaan kwam zijn verbazing niet te boven en antwoordde in perfect Engels:

„Sir, ik heb werkelijk gedacht dat u doofstom was."

Tweegesprek.

„Je moest je schamen, man, vannacht heeft een agent je gevonden, terwijl je een lantaarnpaal omarmde."

„Vrouw, ben jij daar nu weer jaloers om?"

ADAMSON ALS MENSENREDDER.